

ORAWA **Z NIEPODLEGŁĄ** 1918 - 1924

ISSN 2657-537X

GMINNE NOWINY

Wrzesień, Nr 3 (850)/2024

Kwartalnik Gminy Lipnica Wielka

egzemplarz bezpłatny

www.lipnicawielka.pl

Drodzy Mieszkańcy

Z pełnym zaangażowaniem realizujemy ważne inwestycje, które przyniosą korzyści wszystkim naszym mieszkańcom. Obecnie prowadzimy intensywne prace nad rozbudową infrastruktury drogowej asfaltowej oraz dróg rolniczych, budową nowoczesnego przedszkola i żłobka oraz sali gimnastycznej w Skoczynkach.

Modernizujemy także oczyszczalnię ścieków w Murowanicy oraz remontujemy szkołę podstawową w Kiczorach. To jednak nie koniec – wciąż pracujemy nad kolejnymi projektami, które mają na celu podnieść komfort życia.

Pragnę serdecznie podziękować za Wasze zaangażowanie w wydarzenia w ramach Lata 2024 w Lipnicy Wielkiej, Święta Pasterskiego, zakończenia obchodów Orawa z Niepodległą oraz Dożynek w Przywarówce. Wasza obecność i wsparcie są dla nas ogromną motywacją do dalszej pracy. Szczególne podziękowania kieruję do naszych strażaków, seniorów, młodzieży, grup muzycznych, Koła Gospodyń Wiejskich, stowarzyszeń oraz wszystkich grup społecznych, które angażują się w życie naszej Gminy.

Z niezmiennym zaangażowaniem i pełną energią będziemy kontynuować nasze działania, aby nasza gmina rozwijała się jeszcze szybciej i stała się miejscem, z którego wszyscy możemy być dumni.

*Z wyrazami szacunku,
Mateusz Lichosyt
Wójt Gminy Lipnica Wielka*

SPIS TREŚCI

Informacje gminne	2
Inwestycje	4
Orawa z Niepodległą	7
Kultura	12
Parafia	29
Historia	30
Zza Oceanu	32
Pomoc społeczna	34
Działania społeczne	35
Oświata	39
Sport	45

Wybory Sołtysów i wybory Rad Sołeckich w Gminie Lipnica Wielka

W sołectwach Murowanica, Centrum, Skoczynki i Przywarówka zarejestrowano po jednym kandydacie na Sołtysa i po 7 kandydatów do Rad Sołeckich. W sołectwie Kiczory zarejestrowanych zostało dwóch kandydatów na Sołtysa i 10 kandydatów do Rady Sołeckiej.

Głos oddać można było w godzinach od 8.30 do 17.00. Frekwencja w wyborach przedstawiała się następująco:

Nazwa Sołectwa	Ilość osób, które wzięły udział w głosowaniu	Frekwencja wyborcza w %
Lipnica Wielka-Murowanica	93	9,03 %
Lipnica Wielka-Centrum	63	4,68 %
Lipnica Wielka-Skoczynki	138	16,18 %
Lipnica Wielka-Przywarówka	102	13,55 %
Kiczory	222	42,05 %

W poszczególnych sołectwach wybrani zostali Sołtysi i członkowie Rady Sołeckiej (nazwiska według kolejności alfabetycznej):

1. W Lipnicy Wielkiej-Murowanicy: Sołtys Franciszek Pindziak, członkowie Rady Sołeckiej: Danuta Janowiak, Emilia Janowiak, Marcin Jasiura, Tadeusz Karlak, Adrian Łuka, Wincenty Marmuła i Piotr Stopiak;
2. W Lipnicy Wielkiej-Centrum: Sołtys Jan Kwak, członkowie Rady Sołeckiej: Ryszard Dziubek, Andrzej Kudzia, Eugeniusz Lichosyt, Ewa Magiera, Adam Mikłusiak, Aneta Orawiec i Adam Surowczyk;
3. W Lipnicy Wielkiej-Skoczynkach: Sołtys Eugeniusz Węgrzyn, członkowie Rady Sołeckiej: Łukasz Bandyk, Bronisław Kwak, Monika Lichosyt Janowiak, Adrian Pażucha, Agnieszka Smreczak, Marta Spyrka i Aleksander Węgrzyn;
4. W Lipnicy Wielkiej-Przywarówce: Sołtys Józef Karkoszka, członkowie Rady Sołeckiej: Damian Bandyk, Marzena Gombarczyk, Krzysztof Kramarz, Jan Machajda, Stanisław Ogórek, Marcin Węgrzyn i Stanisław Węgrzyn;
5. W Kiczorach: Sołtys Przemysław Szymek, członkowie Rady Sołeckiej: Władysław Antałczyk, Henryk Bartos, Grzegorz Dunajczan, Marcin Karkoszka, Tadeusz Limanówka, Jadwiga Słaba i Andrzej Wójciak.

Jako Pełnomocnik ds. wyborów sołeckich dziękuję za pomoc w ich organizacji i przeprowadzeniu wszystkim zaangażowanym osobom, zaś biorącym udział w głosowaniu wyborczym mieszkańcom Gminy Lipnica Wielka dziękuję za udział w wyborach.

*Na podstawie protokołów Sołeckich Komisji Wyborczych informację przygotował:
Jan Kuliga – Pełnomocnik ds. wyborów sołeckich*

Podjęte uchwały Rady Gminy Lipnica Wielka

L.P.	NUMER UCHWAŁY	DATA	W SPRAWIE
CZERWIEC			
8.	II/8/2024	20.06.2024	Zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego SPZOZ w Lipnicy Wielkiej za 2023 rok
9.	II/9/2024	20.06.2024	Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej SPZOZ w Lipnicy Wielkiej za rok 2023
10.	II/10/2024	20.06.2024	Nadanie Statutu SPZOZ w Lipnicy Wielkiej
11.	II/11/2024	20.06.2024	Określenie wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w publicznym przedszkolu oraz w oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Lipnica Wielka
12.	II/12/2024	20.06.2024	Akceptacja przedstawionej oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2023 dla Gminy Lipnica Wielka
13.	II/13/2024	20.06.2024	Wotum Zaufania dla Wójta Gminy Lipnica Wielka za rok 2023
14.	II/14/2024	20.06.2024	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Lipnica Wielka za 2023 rok
15.	II/15/2024	20.06.2024	Absolutorium dla Wójta Gminy Lipnica Wielka z wykonania budżetu za 2023 rok
16.	II/16/2024	20.06.2024	Wybór delegata do Rady Naukowej Babiogórskiego Parku Narodowego
17.	II/17/2024	20.06.2024	Wyrażenie zgody na przedłużenie w trybie bezprzetargowym umowy dzierżawy nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Lipnica Wielka na cele rolne
18.	II/18/2024	20.06.2024	Wyrażenie zgody na dokonanie zmiany nieruchomości gruntowych położonych w miejscowości Kiczory w Gminie Lipnica Wielka
19.	II/19/2024	20.06.2024	Wyrażenie zgody na dokonanie zmiany nieruchomości gruntowych położonych w miejscowości Lipnica Wielka w Gminie Lipnica Wielka
20.	II/20/2024	20.06.2024	Zasady przyznawania i wysokość diet i zwrotów kosztów podróży dla radnych Rady Gminy Lipnica Wielka
21.	II/21/2024	20.06.2024	Ustalenie wynagrodzenia dla Wójta Gminy Lipnica Wielka
22.	II/22/2024	20.06.2024	Zmiany w uchwale budżetowej Gminy Lipnica Wielka na 2024 rok
23.	II/23/2024	20.06.2024	Zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lipnica Wielka
SIERPIEŃ			
24.	III/24/2024	09.08.2024	Wybór delegatów do Kongresu Związku Euroregion TATRY
25.	III/25/2024	09.08.2024	Powołanie Rady Społecznej SPZOZ w Lipnicy Wielkiej
26.	III/26/2024	09.08.2024	Wyrażenie zgody na zawarcie porozumienia między Gminą Lipnica Wielka, a Gminą Jabłonka w sprawie powierzenia wykonania zadania publicznego w zakresie dowozu dzieci niepełnosprawnych z Gminy Lipnica Wielka do Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 9 Nowym Targu w Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczo-Opiekuńczych w Nowym Targu
27.	III/27/2024	09.08.2024	Zmiany w uchwale budżetowej Gminy Lipnica Wielka na 2024 rok
28.	III/28/2024	09.08.2024	Zarządzenie wyborów Sołtysów oraz wyborów członków Rad Sołeckich Gminy Lipnica Wielka

oprac. A. Pażucha

Przedszkole i żłobek

Budowa nowoczesnego przedszkola i żłobka w samym sercu Lipnicy Wielkiej zbliża się do finału, a prace przebiegają zgodnie z planem.

Dach został właśnie ukończony i wyposażony w ekologiczne panele fotowoltaiczne, co czyni naszą inwestycję nie tylko nowoczesną, ale i przyjazną środowisku. Już niedługo otworzymy drzwi tego wyjątkowego miejsca, gdzie każde dziecko będzie mogło rozwijać swoje marzenia w atmosferze radości i inspiracji.

Dzięki zaangażowaniu w program MALUCH+ nasze przedszkole i żłobek będą w pełni wyposażone, aby zapewnić najmłodszym opiekę i edukację na najwyższym poziomie. Inwestycja jest współfinansowana ze środków Programu Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Sala Sportowa w Skoczykach

Wielkie zmiany w Szkole Podstawowej nr 3 w Lipnicy Wielkiej. Informujemy, że trwają prace nad budową nowoczesnej sali sportowej, która stanie się sercem aktywności fizycznej zarówno dla uczniów, jak i całej społeczności lokalnej.

Ten przestronny obiekt, wyposażony w najnowsze udogodnienia, pozwoli na rozwój pasji sportowych, organizację wydarzeń oraz codzienne zajęcia ruchowe w komfortowych warunkach.

Dzięki rozbudowie, szkoła nie tylko zyska nową przestrzeń, ale także nowe możliwości. W przyszłości sala będzie służyć zarówno młodym sportowcom, jak i mieszkańcom, stając się miejscem integracji oraz promocji zdrowego stylu życia. Jesteśmy przekonani, że inwestycja ta przyniesie ogromne korzyści dla Lipnicy Wielkiej, wspierając rozwój fizyczny i społeczny całej gminy.

Inwestycja jest realizowana w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej, Edycja 2022.

Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych

Dobiegają końca prace dofinansowane z budżetu Województwa Małopolskiego na modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych. Stopniowo wykonawcy przekazują do użytku kolejne drogi:

- Firma Usługi Projektowe i Ogólnobudowlane Adamczyk Stanisław Lipnica Wielka 559 wykonała: drogi dojazdowe do gruntów rolnych „**Centrum**” nr działki 8995 o długości 300 mb; „**Murowanica**” nr działki 18979, 18983 o długości 380 mb; „**Skoczyki**” nr działki 4602 o długości 315 m.
- Firma Handlowo-Usługowa DRWAL Export Import Matonog Józef Zubrzyca Górna 68 wykonała drogę dojazdową do gruntów rolnych „**Przywarówka**” nr działki 276 o długości 310 m
- Firma „**SONA**” Omylak Piotr Lipnica Wielka 111 wykonała drogę dojazdową „**Zwiotki**” nr działki 1404 w miejscowości **Kiczory** o długości 200 m.

Po przetargu koszt robót wyniósł 1.015.918,23 zł. z czego 507.959,19 pochodzi z dofinansowania

Przebudowa gminnych dróg oraz termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Kiczorach

Z przyjemnością informujemy, że inwestycja w Lipnicy Wielkiej zbliża się do finalizacji.

Nasz projekt, obejmujący przebudowę gminnych dróg oraz termomodernizację Szkoły Podstawowej w Kiczorach, ma na celu znaczącą poprawę jakości życia mieszkańców. W ramach przebudowy 16 odcinków dróg o łącznej długości około 4700 metrów, mieszkańcy zyskają nową, bezpieczniejszą i bardziej komfortową infrastrukturę. Dzięki temu codzienne podróże staną się przyjemniejsze, a dojazdy do pracy i szkoły łatwiejsze.

Równolegle trwa termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Kiczorach, która skupia się na poprawie efektywności energetycznej budynku. Ukończenie tych prac przyczyni się do obniżenia kosztów eksploatacyjnych oraz stworzy lepsze warunki dla uczniów i nauczycieli. Nowoczesna szkoła stanie się miejscem sprzyjającym nauce i rozwojowi, a także pozytywnie wpłynie na lokalną społeczność.

Warto podkreślić, że inwestycja jest współfinansowana w ramach Programu Rządowego Funduszu Polski Łąd: Program Inwestycji Strategicznych. Z niecierpliwością czekamy na zakończenie projektu i zachęcamy mieszkańców do śledzenia ostatnich postępów.

Kanalizacja Sanitarna oraz Oczyszczalnia

W Lipnicy Wielkiej trwają prace nad rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej oraz modernizacją oczyszczalni ścieków. Informujemy, że rozbudowa sieci kanalizacyjnej zbliża się do zakończenia.

Jednakże, prace nad modernizacją oczyszczalni postępują wolniej niż planowano. Ustalenie szczegółów technicznych zostało pomyślnie zakończone, co pozwoliło na rozpoczęcie ogólnobudowlanych prac związanych z remontem budynku oczyszczalni.

W międzyczasie częściowo zrealizowano prace remontowo-adaptacyjne istniejących urządzeń, co jest istotnym krokiem w modernizacji tej kluczowej infrastruktury.

Inwestycja jest współfinansowana w ramach Programu Rządowego Funduszu Polski Łądz: Program Inwestycji Strategicznych.

Świetlice wiejskie

Dzięki wsparciu z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego dobiegł końca projekt „Małopolskie Świetlice Wiejskie 2024”.

Dzięki projektowi wyposażyliśmy świetlice m.in. w scenę rozkładaną, ekrany, rzutniki, krzesła, meble, stoliki, gry, tablicę manualną, naczynia kuchenne i pufy reklamowe.

 MAŁOPOLSKA

Opracowanie informacji o inwestycjach gminnych: Marzena Polaczek Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego oraz Estera Możdżeń - Referat Rozwoju Gospodarczego w Gminie Lipnica Wielka

RP

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy

Zakończenie obchodów 100. Rocznicy Przyłączenia części Orawy do Niepodległej Polski

*Niebo nad Orawom dzisiok sie raduje
Bogu Magnificat z ludym wyśpiywuje
Orawo! Tyś Polski kwieciem
Wesel sie Ślebodom w swoje 100.lecie
(Janina Karkoszka)*

W Lipnicy Wielkiej, w dniu 28 lipca 2024 roku, uroczysto zakończono czteroletnie obchody 100. Rocznicy Przyłączenia części Orawy do Niepodległej Polski „Orawa z Niepodległą”.

Uroczystości rozpoczęły się Mszą Świętą koncelebrowaną, odprawioną przez Księdza Proboszcza Jerzego Bargiela w asyście ojca Tadeusza Janowiaka i ks. Franciszka Kuligi w intencji Ojczyzny w 104. Rocznicę Decyzji Rady Ambasadorów o Przyłączeniu Części Orawy do Niepodległej Polski. Wymowną i wzruszającą homilię wygłosił ks. Mateusz Zbroja. Powagi wydarzeniu dodawała specjalna oprawa mszy, udział pocztów sztandarowych oraz kapeli Zespołu Orawianie im. Heródka.

Po Mszy Świętej zebrani przeszli pod Organistówkę, gdzie odsłonięto

tablicę z wizerunkami wielkich Orawian – Józefy i Emila Mików, którzy wspólnie, jako małżeństwo, mieszkali w tym domu w latach 1922-1939. Tablice wykonali Magdalena i Marian Smreczakowie.

W dalszej części, już na Placu Piotra Borowego, Strażacka Orkiestra Dęta z Lipnicy Wielkiej odegrała Hymn Państwowy, po którym na Murze Orawskich Ojców Niepodległości nastąpiło odsłonięcie tablic *Zasłużonych lipniczan, działaczy niepodległościowych, zaangażowanych w życie społeczne, kulturalne Lipnicy Wielkiej w latach 1918-1945*. Na tablicach

znalazły się nazwiska takich osób jak:

- **Helena Burdyl** z domu Pindziak (1917-1999) Członek Zarządu TSL w Lipnicy Wielkiej.
- **Ignacy Fitak** (1897-1983) Odznaczony Medalem Niepodległości, działacz plebiscytowy.
- **Jan Fitak** (1891-1976) Członek Zarządu TSL w Lipnicy Wielkiej.
- **Ignacy Gawęda** (1898-1965) Członek Zarządu TSL w Lipnicy Wielkiej.
- **Pius Jabłoński** (1908-1979) Członek TSL, Związku Górali Spisza i Orawy oraz TOW. Organizator tajnego nauczania na terenie powiatu nowotarskiego w czasie okupacji niemieckiej. Aresztowany przez gestapo. Więziony w katowni Palce w Zakopanem.
- **Franciszek Janiczak Stawnicki** (1915-1944) Członek TOW.
- **Franciszek Janowiak-Gutela** (1903-1992) Członek Zarządu TSL w Lipnicy Wielkiej, sołtys Lipnicy Wielkiej.
- **Andrzej Janowiak-Konieczny** (1911-2000) Sekretarz Gminy Lipnica Wielka w latach 1925-1933, działacz TSL, prezes Związku Strzeleckiego w Lipnicy Wielkiej, współpracował z Orawską Placówką AK „Limba”.
- **Wendelin Janowiak** (1919-2010) Członek TSL i TOW.
- **Wincenty Janowiak** (1912-1945) Członek Zarządu TSL w Lipnicy Wielkiej.
- **Andrzej Jazowski** (1913-1947) Członek TOW, żołnierz kampanii wrześniowej, dowódca Orawskiej Placówki AK „Limba”, zastrzelony przez funkcjonariuszy UB.
- **Florian Jazowski** (1901-1954) Członek Zarządu TSL w Lipnicy Wielkiej.
- **Wiktor Jędrus** (1897-1951) Odznaczony Medalem Niepodległości, działacz plebiscytowy.
- **Ignacy Kocur** (1908-1980) Członek TOW.
- **Feliks Kowalczyk** (1910-1977) Członek Zarządu TSL w Lipnicy Wielkiej oraz TOW, kurier na konspiracyjnym szlaku pocztowym.
- **Stanisław Kowalik** (1908- 1992) Kierownik schroniska „Leśnik”, żołnierz Korpusu Ochrony Pogranicza.

- **Ignacy Lach** (1898-1972) Członek Tajnej Organizacji Wojskowej (TOW), odznaczony Medalem Niepodległości.
- **Franciszek Lichosyt-Matus** (1891-1982) Działacz TSL i Kółka Rolniczego, sołtys Lipnicy Wielkiej.
- **Maria Maciura z domu Caja** (1898-1944) Odznaczona Medalem Niepodległości.
- **Franciszek Magiera** (1898-1963) Członek TOW.
- **Ludwik Moniak** (1914-1991) Żołnierz 21 i 22 pułku piechoty, uczestnik kampanii wrześniowej.
- **Jan Pakos** (1883-1965) Wójt gminy Lipnica Wielka w latach 1920-1925. Odznaczony Medalem Niepodległości.
- **Paweł Pilarczyk** (1904 -1991) Żołnierz 21 pułku artylerii, uczestnik kampanii wrześniowej, współpracował z partyzantami AK.
- **Karol Ratułowski** (1897-1956) Członek TOW. Odznaczony Medalem Niepodległości.
- **Rozalia Ratułowska** (1887-1962) Odznaczona Medalem Niepodległości, działała w TSL w Lipnicy Wielkiej.
- **Ignacy Skoczyk** (1904-1944) Członek TOW. Współpracował z partyzantami AK, zamordowany przez Gestapo.
- **Jan Słaby** (1912-1996) Członek TOW.
- **Alojzy Stercula** (1857-1944) Członek TOW
- **Karol Stopiak** (1915-2006) Członek TSL, prezes Kółka Rolniczego w Lipnicy Wielkiej, kierownik zespołu regionalnego i chóru.
- **Franciszek Surowczyk (starszy)** (1897-1976) Członek TOW, żołnierz Legii Orawskiej
- **Franciszek Surowczyk (młodszy)** (1899- 1979) Członek TOW, żołnierz Legii Orawskiej
- **Karol Ślezak** (1891-1978), Naczelnik gminy Lipnica Wielkiej w latach 1925-1933, wiceprezes Koła Towarzystwa Szkoły Ludowej (TSL) w Lipnicy Wielkiej, sołtys Lipnicy Wielkiej.
- **Ignacy Tworzyk** (1919-1944) Żołnierz Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich. Walczył w kampanii libijskiej, w obronie Tobruku, w kampanii włoskiej pod Monte Cassino, w bitwie o Loreto i Ankonę. Odznaczony Medalem Pamiątkowym Monte Cassino i dwa razy Krzyżem Walecznych. Spoczywa na Polskim Cmentarzu Wojennym w Loreto.

• **Karol Winiarczyk** (1864-1941) Współpracownik Gazety Podhalańskiej, opiekun pierwszej polskiej biblioteki publicznej w Lipnicy Wielkiej.

Po odsłonięciu tablic, Apel Pamięci odczytał młodszy chorąży Konrad Kamiński z Karpackiego Oddziału Straży Granicznej w Zakopanem.

Po Apelu odbyła się krótka promocja publikacji *Na wagę złota - w stronę orawskiej tożsamości*. W książce zamieszczone są teksty laureatów i uczestników Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego *Józefa Mikowa - Królowa Orawy* oraz utwory orawskich twórców, tematycznie związane z życiem i działalnością Józefy i Emila Mików. Wydanie otwiera wstęp, rozważania na temat tożsamości orawskich górali.

Następnie, Mateusz Lichosyt - Wójt Gminy Lipnica Wielka, podsumował czteroletni projekt „Orawa z Niepodległą” oraz wręczył podziękowania dla osób i instytucji, które przez ten okres wspierały różnego rodzaju działania. Następnie głos zabrali goście: pani poseł Weronika Smarduch, dyrektor Oddziału IPN

Kraków dr hab. Filip Musiał, Burmistrz Miasta Czarny Dunajec Marcin Ratułowski, Wójt Gminy Jabłonka Stanisław Kasprzak. Na zakończenie, rodziny upamiętnionych lipniczan, złożyli symboliczną różę pod Murem Ojców Niepodległości.

Po tym wydarzeniu zebrani goście udali się na powrót do Kościoła parafialnego, gdzie miał miejsce koncert wraz z widowiskiem artystycznym pn. *Orawski pokłon dla Niepodległej* pod kierunkiem Łukasza Bandyka z udziałem: Orkiestry Dętej z Lipnicy Wielkiej, Chóru Parafialnego Eduardo, Kwintetu Smyczkowego Akademii Muzycznej w Krakowie, Sekcji Rytmicznej, Projektu Biełaso, Orawskiej Grupy Teatralnej oraz Zespołu Orawiaczy. Utwory nawiązywały do życia i działalności Józefy i Emila Mików, do orawskich pieśni zebranych przez Emila Mikę oraz do orawskiego dziedzictwa kulturowego.

Widowisko to dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”.

To był czteroletni czas intensywnej pracy. Obchody się kończą, a my mamy nadzieję, że ich owocem będzie wzór orawskich bohaterów i wydarzeń, który zostanie na zawsze w naszych sercach i uczynkach oraz naszej świadomości, kim jesteśmy i jak bardzo możemy być dumni z bycia Orawianinem.

Wydarzenie objęte zostało Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

tekst: K.K.

/ fot. Łukasz Sowiński

Koncert „Orawski pokłon dla Niepodległej” w lipnickiej Świątyni

W niedzielę, 28 lipca 2024 roku, w naszym Kościele pw. św. Łukasza Ewangelisty wydarzeniem artystycznym „Orawski pokłon dla Niepodległej” uczczono zakończenie czteroletnich Obchodów 100. Rocznicy Przyłączenia Części Orawy do Niepodległej Polski „Orawa z Niepodległą”.

Lipnicka Świątynia pękała w szwach, a jej nastrój i atmosfera rozmodlenia, muzycznego uwielbienia i wspomnienia w duchu patriotyzmu nie równała się żadnej innej.

O drodze Orawy do Polski, o Orawskich bohaterach opowiadał narrator – Robert Kowalczyk, a pomiędzy tekstami rozlegały się piękne dźwięki adekwatne do opowieści oraz scenki teatralne, gawędy i wiersze.

W wydarzeniu usłyszeliśmy takie utwory muzyczne jak: *Emil Mika*, *O mój rozmarynie*, *Białe róże*, *Biały krzyż*, *Zapiski Więzienne*, *Mikowej*, *Duchu Święty*, *Tchnienie Ojca*, *Dołącz Boże Dziur*, *Królowa Orawy*, *Prząśniczka*, *Sanuj Zycie*; utwory literackie: *Być pochwalono*, *Co my za jedni*, *List Józefy Machayówny do brata*

Ferdynanda, *Prawie litania*, *Ona i on*, *Józefinka*, *Myśli Piotra Borowego* oraz tradycyjny orawski śpiew dziewcząt. Na koniec wspólnie odśpiewano *Apel Jasnogórski*. W wielu utworach wpleciono zapisy nutowe z *Pieśni Orawskich* Emila Miki.

W tym niezwykłym wydarzeniu wystąpiło wspólnie około 80 artystów pod szyldem Symfiorawa:

Orkiestra Dęta:

Trąbka: Mucha Czesław, Aleksander Węgrzyn, Gościnnie: Piotr Bednarczyk, Rafał Joniak

Flety: Katarzyna Ignaciak, Klaudia Węgrzyn, Gościnnie: Joanna Tabaczek-Socha

Klarnety: Karolina Kłapisz, Natalia Bandyk

Saksofony altowe: Anna Zając, Antonina Pietrzak, Michał Janowiak, Marcin Pniaczek

Saksofony tenorowe: Karolina Lichosyt,

Karolina Orawiec
 Sakshorny tenorowe: Piotr Lichosyt,
 Tomasz Pniaczek
 Suzafon: Eugeniusz Lichosyt
 Instrumenty perkusyjne: Józef
 Ignaciak
 Przygotowanie orkiestry: Łukasz
 Bandyk

Chór Eduardo z Lipnicy Wielkiej: Izabela Bandyk, Katarzyna Bartos, Dorota Daniel, Halina Ignaciak, Anna Janowiak, Dominik Janowiak, Kaja Janowiak, Kamila Jazowska, Marcelina Kadłubek, Mariusz Karkoszka, Joanna Kłapisz, Emilia Kowalczyk, Karolina Kowalczyk, Renata Kramarz, Marek Kucek, Mikołaj Kwak, Angelika Lichosyt, Sylwia Lichosyt, Ewa Magiera, Kinga Magiera, Barbara Michalak-Kozak, Damian Michalak, Kinga Michalak, Roksana Michalak, Sylwia Michalak, Alicja Mikłusiak, Aneta Orawiec, Artur Orawiec, Patryk Rudnicki, Gabriela Stopiak, Zuzanna Wątorczyk, Dominika Wontorczyk; gościnnie Julia Dziuban, Zuzanna Garbaruk, Gabriela Grzybac, Piotr Sarniak, Julia Szarek; przygotowanie chóru: Łukasz Bandyk, Damian Michalak

Band:

Karol Pyka – Pianino
 Damian Michalak – Syntezator
 Przemysław Kurek – gitara basowa
 Łukasz Ciesiołkiewicz – Wibrafon/
 perkusja/instrumenty perkusyjne
 Konrad Kuziel – perkusja/instrumenty perkusyjne

Kwintet Smyczkowy:

Skrzypce 1: Ola Sowa, Ewelina Mazur,
 Alicja Kulawiak, Tomasz Fatla
 Skrzypce 2: Karolina Fikas, Zuzanna
 Ciesiołkiewicz, Mateusz Garbaruk
 Altówka: Małgorzata Woś, Maria
 Pawełek
 Wiolonczela: Marysia Hornik, Matylda Piotrowicz

Kontrabas: Dawid Nowak

Projekt Biełaso: Karolina Kowalczyk,
 Karol Pyka (piano)

Wokaliści:

Julia Szarek – solistka i chór alt
 Gabriela Grzybac – solistka i chór
 sopran
 Izabela Bandyk – solistka i chór
 sopran

Karolina Kowalczyk- solistka i chór
 sopran

Julia Dziuban- solistka i chór sopran
 Paweł Czaja – solista

Anna i Amelia Siepak

Zuzanna Garbaruk – chór sopran

Piotr Sarniak – chór Tenor

Mieszko Konarski – chór Bas

Zespół Orawiaci i Orawska Grupa

Teatralna: Dominik Bodzioch, Bartek Hrustek, Anita Janowiak, Julia Jazowska, Justyna Karlak, Joanna Kłapisz, Karolina Kłapisz, Magdalena Kostrzewa Smreczak, Justyna Kulka, Wioletta Machaj, Ewa Magiera, Kinga Magiera, Dominika Żywczak przygotowanie grupy: Robert Kowalczyk;

Aranżacja koncertu: Bartłomiej Tyburowski, Łukasz Ciesiołkiewicz, Justyna Zawiślan, Łukasz Bandyk;

Muzyka i Aranżacja utworów Biełaso: Dariusz Budkiewicz, Karolina Kowalczyk i Karol Pyka

Dyrygent: Łukasz Bandyk

Realizacja audio: Grzegorz Studencki Audiomaster; koordynacja Piotr Lichosyt

Obsługa medialna: Przemysław Kurek Popularyzator, Orawa.tv

Foto, video: Łukasz Sowiński, Grzegorz Rzepiszczak, Łukasz Muzyka, Kacper Grela, Paweł Pastwa

Koordynacja prób: Karolina Lichosyt

Podczas koncertu odbyła się również zbiórka na rzecz Soni Ponickiej zmagającej się z chorobą nowotworową. Za wielkie wsparcie wszystkim darczyńcom artyści z serca bardzo dziękują.

Na zakończenie koncertu artystom podziękowali Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt oraz Proboszcz Parafii pw. Św. Łukasza Ewangelisty ks. Jerzy Bargiel.

Dziękujemy orawskim budzicielom polskości oraz artystom biorącym udział w koncercie „Orawski pokłon dla Niepodległej” z okazji 100. Rocznicy Przyłączenia Części Orawy do Niepodległej Polski.

Wydarzenie odbyło się przy wsparciu finansowym Gminy Lipnica Wielka i Gminnego Centrum Kultury, Województwa Małopolskiego, Muzeum Historii Polski w Warszawie oraz gościnności i pomocy Parafii pw. św. Łukasza.

Wydarzenie objęte zostało Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

tekst: Organizatorzy
 fot. Grzegorz Rzepiszczak

RP
 Patronat Honorowy
 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
 Andrzeja Dudy

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”.

Akcja oznaczenia grobów działaczy niepodległościowych

W ramach projektu „Orawa 1924 - ostatnia granica II Rzeczypospolitej” realizowanego przez Stowarzyszenie Lipnica Wielka z programu Patriotyzm Jutra została zorganizowana akcja oznaczenia grobów działaczy niepodległościowych znakiem pamięci „Orawa z Niepodległą” na cmentarzach na Orawie, w Zakopanem i Krakowie.

Niemal każda rodzina orawska może się poszczycić, że ma wśród swoich przodków uczestników pro-polskiej akcji, a dodatkowo ich starania wspierało wiele osób w całej Polsce. Warto więc w 100. Rocznicę ostatecznego ustalenia granicy na Orawie godnie upamiętnić osoby, których działalność przyczyniła się do odbudowy państwowości na Orawie. I właśnie temu służyła ta akcja.

Zostali upamiętnieni m.in. ks. Piotr Borowy, ks. Ferdynand Machay, Józefa Mikowa, Władysław Semkowicz, Kazimierz Rouppert, Walery Goetel, ale również działaczy

spoczywających na lipnickim cmentarzu. Akcja została przygotowana na warsztatach historycznych zorganizowanych w ramach projektu. W akcji uczestniczyła młodzież oraz dorośli.

Wydarzenie odbyło się przy wsparciu finansowym Muzeum Historii Polski w Warszawie.

tekst i fot. rob

Upamiętnienie bohaterów *Orawa z Niepodległą*

Fot. Łukasz Sowiński

48. Święto Pasterskie

Całe nasze najpiękniejsze, tegoroczne Święto Lipnicy Wielkiej – 48. Święto Pasterskie trwało od 4 do 7 lipca 2024, a przyświecało mu motto z wiersza Emila Kowalczyka, a nawiązujące do osoby śp. Ludwika Młynarczyka, inicjatora tej imprezy, zmarłego dokładnie pół roku temu: *Strój Ludwik orawskie życie jako swoje skrzypki, podla stare i mądre góralskie nutki. Groj światu Orawe skalisto i urodno, siumno i robotno. A do basów ci chodzime nase pamiytanie...*

Każdy z dni jest w osobny sposób opisany poniżej, ale też każdy dzień był inny i wyjątkowy, pokazujący jak wielowątkowe potrafi być nasze podejście do kultury. W czwartek w Domu Ludowym, miała miejsce debata pt. „Wydatki na kulturę nie kosztem, a inwestycją”.

W piątek, również w Domu Ludowym miał miejsce niezwykle wzruszający wieczór wspominkowy, poświęcony inicjatorowi Święta Pasterskiego Ludwikowi Młynarczykowi.

W sobotę, do południa w Domu Ludowym dwa wydarzenia. Pierwsze to promocja książki prof. dr hab. Tadeusza Mikołaja Trajdosa pt. *Śmierć ich przywiodła. Przedstawienia świętych Sebastiana, Rocha i Rozalii oraz ich kult w katolickiej Europie ze szczególnym uwzględnieniem Orawy XVII-XIX w.*

Drugie popołudniowe wydarzenie to *Dysputa o orawskim dziedzictwie z okazji 100. Rocznicy przyłączenia części Orawy do Polski „Orawa 1918-1924”.*

Sobota popołudniu natomiast należała do młodych – na Polanie Stańcowej, już po raz trzeci odbyła się *Farbowano potańcówka u „Królowej” – Eksplozja Kolorów – Wieczór młodych.*

Ostatni dzień Święta Pasterskiego – niedziela 7 lipca; dzień przepełniony folklorem, kulturą i twórczością ludową, dziedzictwem ojców, a noszący przewodni tytuł *Odychunek Pasterzy. Prześlicznie położona Polana Stańcowa, pomimo kapryśnej i zmiennej pogody przyciągnęła widzów z Lipnicy Wielkiej, Orawy ale i dalekich krańców Polski, a nawet zagranicy.*

Otwarcia Święta dokonał Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt w asyście zaproszonych gości. Całość imprezy z niezwykłą, orawską charyzmą poprowadziła Małgosia Paplaczek.

Mieliśmy zaszczyt usłyszeć i obejrzeć: Muzykę Lipnicką, Strażacką

Orkiestrę Dętą z Lipnicy Wielkiej pod kierunkiem Łukasza Bandyka, Chór Stowarzyszenia Kultury Muzycznej Kantyczka z Bukowca, Zespół Orawianie im. Heródka pod kierownictwem Eugeniusza Karkoszki, Zespół Orawiacy, Zespół Ludová hudba Stana Baláža (SK), Basię Giewont

z Zespołem z projektem Folktronika, Zespół Karczmarze, Kabaret Śleboda, a na zakończenie DJ Goldena.

Jak zawsze zainteresowaniem cieszyły się Konkursy Pasterskie: wspinanie na moja, koszenie łąki, pilenie i rąbanie drzewa, strzelanie z bica pasterskiego. Konkursy oceniała komisja: Andrzej Buroń, Krzysztof Wojdyła, Kamil Bodzioch i Monika Klapisz. Oto wyniki konkursów pasterskich:

Wspinanie na moja:

1. Przemysław Murzański, 2. Andrzej Filarski, 3. Łukasz Mikłusiak, 4. Jakub Rapacz, 5. Kewin Dunaj

Koszenie łąki:

1. Eugeniusz Lichosyt, 2. Zdzisław Bandyk, 3. Władysław Wesołowski, 4. Karol Hrustek

Ręczne piłowanie drzewa:

1. Adam Ignaciak i Kazimierz Żurek, 2. Robert Karlak i Paweł Harkabuzik, 3. Jakub Rapacz i Tomasz Rapacz, 4. Bartłomiej Hrustek i Adrian Pażucha

Strzelanie z bica pasterskiego:

kat. dziecięca: 1. Samuel Styruła, 2. Kacper Jasiura, 2. Antoni Kidoń, 3. Kacper Kidoń

kat. dorosła: 1. Justyna Kulka i Wojciech Brenkus oraz 2. Dominika Kudzia i Łukasz Mikłusiak

Były też stoiska twórców ludowych, książek regionalnych, potraw regionalnych Koła Gospodyń

Wiejskich, zabawy i konkursy Babiogórskiego Parku Narodowego i Nadleśnictwa Nowy Targ i wiele wiele innych atrakcji.

Dziękujemy serdecznie wspinałym sponsorom imprezy. To dzięki Państwa wsparciu organizacja tak pięknej imprezy jest możliwa: Bank Spółdzielczy z Jabłonki, Firma Przewozowa JANKARA Janina Wnęk z Lipnicy Wielkiej, Firma Handlowo-Usługowa Jan Mastela z Zubrzyca Górnej, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” z Jabłonki, Spółka do Zagospodarowania Wspólnoty Leśnej Urbarialnej z Lipnicy Wielkiej, Firma Usługowa DRWAL Eugeniusz Węgrzyn

Dziękujemy za pomoc organizacyjną i wsparcie: Caritas Archidiecezji Poznań oraz kierownictwo i obsługa Ośrodka Górską Przystań, Sołtys Przywarówki Józef Karkoszka, OSP Lipnica Wielka: Murowanica, Centrum, Przywarówka, Kiczory, Komisariat Policji w Jabłonce, Babiogórski Park Narodowy, Nadleśnictwo Nowy Targ.

Dziękujemy wszystkim patronom medialnym i mediom które były z nami w tym dniu: TV Podhale, Orawa.tv, Tygodnik Podhalański, Podhale24, Podhale Region, Goralinfo, Radio Kraków, Radio Alex, Gminne Nowiny.

Organizatorem imprezy był: Wójt Gminy Lipnica Wielka, współorganizatorem Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej i Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi. Partnerami imprezy byli: Grupa Robocza Orawa2024, Gminna Biblioteka Publiczna, Szkoła Podstawowa bł. Jana Pawła II w Kiczorach, Stowarzyszenie ART Orawa, Babiogórski Park Narodowy i Nadleśnictwo Nowy Targ.

Cieszymy się że tak licznie odpowiedzieliście Państwo na nasze zaproszenie. Jest to Święto całej naszej gminy.

Do zobaczenia za rok.

tekst: KK / foto: Łukasz Sowiński

XLVIII Święto Pasterskie w Lipnicy Wielkiej. Debata o finansowaniu kultury

Lipnica Wielka, 4 lipca 2024 r. – Na rozpoczęcie Święta Pasterskiego w Lipnicy Wielkiej przygotowano debatę na temat „Wydatki na kulturę: kosztem czy inwestycją?”. W dyskusji, którą prowadził zastępca wójta Gminy Lipnica Wielka Pan Jakub Dyrz, wzięli udział specjaliści z różnych dziedzin kultury i zarządzania, co sprawiło, że spotkanie było niezwykle interesujące i inspirujące.

Paneliści i tematyka debaty.

MAŁGORZATA JASZCZOŁT - Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi w Warszawie

W 1993 r. ukończyła studia na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Od lat zajmuje się rzemiosłem i rękodziełem w kontekście historycznym i współczesnym. Dokumentuje je, bierze udział w projektach, które łączą tradycję i nowoczesność. Publikuje artykuły m.in. w „Krainie Bugu”. Píše teksty naukowe i popularnonaukowe, teksty na blogi.

współpracuje ze Stowarzyszeniem „Z Siedzibą w Warszawie”. W 2021 r. otrzymała tytuł Ambasadora Polskiego Rękodzieła kampanii HANDMADE YOUTH Programme. Jeden z jej pierwszych filmów pt. *Narodziny świecy* był wyświetlany w Łodzi na Przeglądzie Filmów Etnograficznych.

PIOTR GAŚIENICA - Małopolskie Centrum Kultury w Nowym Sączu

Regionalista, rzeźbiarz, gawędziarz góralski i konferansjer, a także autor sztuk teatralnych, poezji i opowiadań gwarowych. Za sobą ma doświadczenie na stanowisku

dyrektora Miejskiego Ośrodka Kultury w Szczawnicy, kierownika Ośrodka Kultury w Ochotnicy Dolnej, można go było również usłyszeć w radiu RDN Nowy Sącz – jest pomysłodawcą i realizatorem programu „Folkowe granie i gadanie”. Wiceprezes Związku Podhalan. Za działalność na rzecz rozwoju kultury góralskiej otrzymał tytuł Zasłużony dla Kultury Góralskiej, odznaczony brązową odznaką zasłużony dla kultury polskiej oraz złotym medalem zasługi dla Węgier. W 2023 roku otrzymał tytuł Zbójnika, za swoją działalnością na rzecz Podhala i jego kultury.

DOMINIKA JOCZ - LENKIEWICZ - Miasto i Gmina Wasilków

Z wykształcenia prawnik, absolwentka studiów Master of Business Administration. Doświadczenie zawodowe zdobywała m.in. pracując w administracji publicznej, a także jako dydaktyk, bezpośrednio przed objęciem funkcji zastępcy burmistrza – jako inspektor kontroli państwowej w Najwyższej Izbie Kontroli. W latach 2014-2018 radna Rady Miejskiej w Wasilkowie oraz przewodnicząca Komisji Ładu Przestrzennego i Infrastruktury Technicznej. Absolwentka 30. edycji Szkoły Liderów Politycznych. Członkini Stowarzyszenia Kobiety w Centrum. Współpracuje z licznymi grupami społecznymi, organizacjami pozarządowymi.

KAROLINA KOWALCZYK - Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej

Z wykształcenia i zamiłowania etnolog badający tradycyjną kulturę ludową, traktując ją jako drogowskaz we własnym życiu. Rozkochana w muzyce tradycyjnej. Wokalistka. Nieprzerwanie zgłębia tajniki muzyki ludowej, śpiewu „białego”, naturalnego – szczególnie regionu Orawy, Podhala i innych regionów Polski, a także folkloru Słowacji, Węgier, Rumunii i Bałkanów. Jest jedną z pomysłodawców projektu „BIEŁASO”. Współpracuje z lokalnymi Zespołami regionalnymi udzielając wskazówek odnośnie tańca, śpiewu; tworzy i współtworzy programy tych zespołów. Uczy najmłodsze pokolenie poszanowania

dla kultury ludowej i miłości do niej. Jest członkiem i kierownikiem Orawskiej Grupy Teatralnej, która skupia aktorów – amatorów z terenu Orawy. Autorka artykułów na temat szeroko rozumianej kultury ludowej.

RENATA MARTYNIAK – Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie, Stowarzyszenie Rozwoju Orawy

Członek Zarządu Stowarzyszenia Rozwoju Orawy, Zastępca Prezesa Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie, działaczka społeczna, inicjatorka wielu działań oddolnych, specjalizująca się w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na działania miękkie, głównie w dziedzinie kultury, aktywizacji społecznej w każdym wieku i z każdej grupy społecznej.

Głównymi obszarami dyskusji były:

1. Wydatki inwestycyjne i nie inwestycyjne na kulturę. Wielkość, sposób wydatkowania i przeznaczenie.
2. Czy te wydatki to obciążenie dla budżetów jednostek, gmin, czy jednak realna inwestycja?
3. Mierzalne i nie mierzalne efekty wydatków na kulturę w krótkiej i długiej perspektywie.
4. Wpływ działań kulturalnych na integrację społeczną.

Deбата przyciągnęła wielu słuchaczy, którzy włączali się do dyskusji, dzieląc się swoimi spostrzeżeniami i pytaniami. Żywa wymiana poglądów między panelistami a publicznością pokazała, jak istotne są tematy związane z kulturą i jej finansowaniem dla lokalnej społeczności.

Organizatorzy XLVIII Świąta Pasterskiego w Lipnicy Wielkiej serdecznie dziękują wszystkim panelistom oraz uczestnikom debaty za aktywny udział i inspirujące rozmowy. Wydarzenie to stanowi doskonały początek święta, które przez kolejne dni będzie oferować bogaty program kulturalny i rozrywkowy oraz historyczno-naukowy, ale również jest doskonałą okazją do głębszej refleksji nad rolą kultury w życiu społecznym.

tekst: ML / fot. Łukasz Sowiński

Orawa bocy... Ludwikowe Imie nigdy nie zaginie – Wieczór wspominkowy poświęcony śp. Ludwikowi Młynarczykowi (13.01.1940 – 5.01.2024)

Drugi dzień 48. Świąta Pasterskiego, to wieczór wspominkowy poświęcony postaci Ludwika Młynarczyka – regionalisty, muzykanta, nauczyciela, samorządowca, społecznika, pszczelarza, orawskiego płanetnika.

Wieczór zgromadził tłumnie wszystkich tych, którzy przyszli do Domu Ludowego w Lipnicy Wielkiej bo szanują *ludwikowe* dziedzictwo, pamiętają, tęsknią... Najważniejsza jednak podczas tego wieczoru była obecność rodziny. Pan Ludwik zawsze mógł liczyć na wsparcie dzieci: Danuty (zwanej Jadwigą), Krystyny, Ewy i najmłodszego Jasia, wnuków: Dariusza, Katarzyny, Michała, Joanny, Bartłomieja, Klaudii, Piotra, Marii oraz czerpać radość z prawnuków: Paulinki, Elizki, Olusi, Błażejka, Marlenki i Lilianki. Na wieczorze wspominkowym był z nami również brat Pana Ludwika, Michał Młynarczyk z rodziną.

W dniu 5 stycznia 2024 roku Ludwikowe skrzypce na zawsze zostały odwieszane na drewniany kołek... a po człowieku, który całym sobą spoił się z orawskim światem, orawską naturą i orawskim dziedzictwem została niewypowiedziana cisza...

5 stycznia – 5 lipca – równe pół roku... przypadek, że tego właśnie dnia ten wieczór? Że Świąto Pasterskie, którego inicjatorem jest Pan Ludwik wypada w tak symboliczną datę? – myślę, że nie.

*Ido grajyncy
muzykanci orawscy
dołu dziedzinom
ku downym wspomniynom.
lk nuty miodne
nieso sie godnie
od duse do przybocynio
od serca do pamiyntanio...*

(Emil Kowalczyk,
Muzykanci orawscy)

W te dawne wspomnienia wprowadziła nas muzyka lipnicka, prezentując nutki, które tak mocno pokochał Ludwik. Tak mocno, że ta miłość... a bardziej pewnie jeszcze miłość do Marysi Juraszek z Kiczor, spowodowały że góral z Tylmanowej swoje życie i pasje związał z Orawą. Z ziemią niełatwą, ale wdzięczną ...

Usłyszeliśmy muzykantów orawskich: Władysława Antańczyka, Grzegorza Kocura, Marcina Kowalczyka, Roberta Kowalczyka, Tadeusza Olzowego, Janusza Pakosa, Romana Pakosa, a wraz z nimi także ludwikowego wnuka - Dariusza Mikłusiaka. Część z nich to właśnie uczniowie Ludwika, muzyczni wychowankowie. Od dziecka wsłuchani w uwagi swego nauczyciela - dziś wszyscy oni dźwiękiem oddają pamięć i szacunek.

Malutka, wiejska szkoła w Kiczorach (nr 5) - tam 1 września 1959 roku zostaje skierowany do pracy Ludwik, zaprzyjaźniając się z Orawą. Uczy przedmiotów ogólnych we wszystkich klasach, ale to mu nie wystarcza - serce jego wybija rytm umiłowania muzycznego. Zakłada zespół harcerski, który daje pierwszy występ 1 maja 1960 r. - zespół potem przechodzi w Zespół orawski Dzieci Orawskie. Nawet po przejściu na emeryturę Ludwik jest częstym gościem Szkoły w Kiczorach, a wielokrotnie też gości dzieci u siebie, np. w swojej pasiece. A w ten wieczór dzieci z Kiczor przyszły do niego, w przedstawieniu przygotowanym przez Marię Flaszczynską z pomocą Wioletty Machaj pt. *Jako pcoły nacyły Jantka rozumu* na podstawie gawędy Pani Ireny Grobarczyk; wśród występujących znalazł się prawnuk

śp. Ludwika - Błażej Mikłusiak, przedszkolak z Kiczor.

*Ludwikowe skrzypki
wyobłapiane z basami
ido śpiywajyncy
orawskiyymi dziedzinami
i ozdajo miodne śpiywki,
ktore przybacujo downe zwyki.
Sekundujo im serca młode,
ptoski leśne i śpiywanie weselne.
Strój Ludwik orawskie zycie
jako swoje skrzypki,
podla stare i mądre
góralskie nutki.
Groj świata Orawe
skalisto i urodno,
siumno i robotno.
A do basów ci chodzime
nase pamiyntanie.*

(Emil Kowalczyk, *Młynarczykowi*)

Po części artystycznej nastąpiła część wspominkowa *Nase pamiyntanie*. Do wspominek zaproszono osoby, które zgodziły się podzielić swoją pamięcią z obecnymi. Były to:

Ludwik jako nauczyciel i wychowawca - Pani Helena Omylak - wieloletnia dyrektor Szkoły Podstawowej w Kiczorach - koleżanka „po fachu” nauczycielskim, dyrektor Szkoły Podstawowej w Kiczorach od 1987 do 2019, kiedy to przechodzi na emeryturę. Emerytowana nauczycielka, nadal czynna zawodowo;

Ludwik jako samorządowiec, radny, sołtys - Pan Franciszek Adamczyk - były wieloletni wójt gminy Lipnica Wielka 1991-2000, Poseł RP 1997-2001, Konsul Generalny RP w Chicago 2001-2005, Senator RP

2005-2007 - do dziś żywo interesujący się kondycją naszej orawskiej ziemi i uczestniczący w życiu kulturalnym i społecznym;

Ludwik w pracy z zespołem - Pan Franciszek Pindziak - kierownik Młodzieżowego Zespołu Regionalnego Orawa im. Emila Miki od 1976 przez 16 lat; (Ludwik pełni równolegle funkcję kierownika artystycznego i muzycznego); Pan Franciszek jest również wieloletnim radnym gminy Lipnica Wielka i sołtysem Murowanicy;

Ludwik jako orawski nauczyciel folkloru - Pan Patryk Rudnicki - prezes lipnickiego oddziału Związku Podhalan od 2017 roku do chwili obecnej, reprezentant uczniów Ludwika; zaczął naukę gry w 4-5 klasie szkoły podstawowej; w 2007 roku, wraz z Ludwikiem, zdobywca Złotego

Serca Żywieckiego w kategorii Mistrz i Uczeń (listek, piszczałki); kontynuator gry na listku.

*Bez orawskie gory, łorawskie doliny,
sed Młynarczyk Ludwik,
łod swoje rodziny.
Pokochał łorawo, muzyko i gronie,
Ej wiedziol ze juz stale
w Lipnicy ostanie.*

*Grywoleś Ludwiku, po gorak, po lesie,
teraz twoje nuty holny w niebo niesie.*

(Stanisława Noworolnik - Tylmanowa)

Niech ten „holny” niesie pamiętanie o Ludwiku na wszystkie cztery strony świata strony, w myśl tytułu przewodniego wydarzenia: *Ludwikowe imie, nigdy nie zaginie...Orawa bocy.*

(tekst: K.K.) / fot. Łukasz Sowiński

„Śmierć ich przywiodła”

– promocja książki w Gminie Lipnica Wielka

W trzecim dniu 48. Świąta Pasterskiego w Lipnicy Wielkiej, 6 lipca 2024 r. w Domu Ludowym, w Lipnicy Wielkiej odbyła się promocja książki „Śmierć ich przywiodła” autorstwa prof. dra. hab. Tadeusza Mikołaja Trajdosa.

Konferansjer zaprosił głównego bohatera wydarzenia prof. Tadeusza Mikołaja Trajdosa wraz z prowadzącą promocję dr Barbarą Zgamą do zajęcia miejsca przy orawskim stole. W czasie interesującej i żywej dyskusji zgromadzeni dowiedzieli się o przygotowaniu i pracy nad publikacją, jej głównymi wątkami.

Książka jest nie tylko bardzo ciekawa, ale też niespotykana w swojej treści. Jej bohaterami są orędownicy, do których zgodnie z tradycją Kościoła Katolickiego wierni odwoływali się w sprawach trudnych, prosząc ich o pomoc i wstawiennictwo, szczególnie w przypadku zarazy. Ukazuje odzwierciedlenie w malarstwie i rzeźbie sakralnej (obrazy ołtarzowe i malowidła ścienne; figurki w kapliczkach przydrożnych; figury w kościołach, płaskorzeźby) kultu trojga patronów chroniących przed epidemiami od drugiej połowy XVII w. do końca XIX w.

Na zakończenie promocji Wójt Gminy Mateusz Lichosyt podziękował i pogratulował profesorowi Tadeuszowi M. Trajdosowi i przedstawicielom wydawnictwa, Pani Lucynie Czubernat i dr Barbarze Zgamie, składając na ich ręce wiązanek kwiatów.

Obecni na wydarzeniu mogli nabyć publikację z autografem profesora.

Organizatorzy składają serdeczne podziękowania wszystkim, którzy zaszczylili nas swoją obecnością na promocji tak ważnej dla Orawy publikacji.

tekst: S. Kucek / fot. Jakub Ślaga

Przybyłych gości orawskimi nutami przywitała Muzyka Lipnicka, zaś uroczystego otwarcia promocji dokonał Wójt Gminy Lipnica Wielka, Mateusz Lichosyt.

Następnie głos zabrał wydawca, sekretarz Podhalańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Nowym Tagu Lucyna Czubernat, barwnie opowiadając o powstałej publikacji. Zwróciła uwagę na bardzo ciekawą tematykę związaną z postaciami świętych Rozalii, Rocha i Sebastiana oraz ich kultem w Europie ze szczególnym uwzględnieniem Orawy XVII – XIX wieku. Jednocześnie podkreśliła, że bogata bibliografia i źródła historyczne dopełniają całość książki, która z pewnością zainteresuje każdego czytelnika.

Dysputa o orawskim dziedzictwie w 100. rocznicę ostatecznego ustalenia południowej granicy II Rzeczypospolitej

W sobotę 6 lipca w Domu Ludowym w Lipnicy Wielkiej w ramach Święta Pasterskiego została zorganizowana konferencja naukowa pn. „Dysputa o orawskim dziedzictwie”. Odbyła się ona w ramach projektu „Orawa 1924 – ostatnia granica II Rzeczypospolitej” z programu Patriotyzm Jutra.

aktywność na Orawie w ostatnim roku okupacji niemiecko-słowackiej. Robert Kowalczyk przybliżył zebrałym sylwetki zasłużonych lipniczan, działaczy niepodległościowych, zaangażowanych w życie społeczne, kulturalne Lipnicy Wielkiej w latach 1918-1945.

Główna idea tego zadania to uczczenie 100. rocznicy ostatecznego ustalenia południowej granicy II Rzeczypospolitej i przyłączenie górnej części Lipnicy Wielkiej wraz z południowymi stokami i szczytem Babiej Góry do Polski oraz godne upamiętnienie osób, których działalność sprzed stu lat przyczyniła się do zjednoczenia z ojczyzną części Górnej Orawy. Konferencja ta wpisuje się w czteroletnie obchody w gminie Lipnica Wielka – Orawa 2024.

Konferencję otworzył Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, przedstawiając najważniejsze wydarzenia zorganizowane w ramach czteroletnich obchodów włączenia części Orawy do niepodległej Polski w gminie Lipnica Wielka.

Prof. dr hab. Tadeusz Mikołaj Trajdos, emerytowany profesor Instytutu Historii PAN, wygłosił ciekawy wykład zatytułowany: *Uwagi o dawnej*

parafii w Lipnicy Wielkiej. Następnie publiczność obejrzała krótki film, w którym prof. dr hab. Jerzy Roszkowski opowiadał o historii i specyfice starostwa spisko-orawskiego. Małgorzata Liśkiewicz poruszyła intrygujące aspekty działalności i twórczości Apostoła Orawy w wystąpieniu: *Czy gazda Piotr Borowy był polskim inteligentem?* Marek Skawiński wygłosił referat *Granice na Orawie – między racjami a realiami*, przedstawiając skomplikowaną i zawiłą historię kształtowania się południowej granicy Polski. Dr Dawid Golik, adiunkt w Instytucie Historii UJ, koordynator prac pionu poszukiwań i identyfikacji IPN w Krakowie wygłosił bardzo interesujący wykład *Od „Limby” do „Dębu”. Armia Krajowa i jej*

Debata ta z pewnością przyczyniła się do popularyzowania wiedzy na temat dziejów Orawy, była okazją do wymiany doświadczeń między specjalistami i miłośnikami historii i kultury naszej małej ojczyzny.

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

tekst. rob / fot. Piotr Lichosyt

Farbowano Potańcówka „U Królowej”

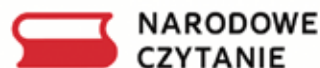
W sobotę, po raz 3., odbyło się najbardziej kolorowe wydarzenie na Orawie – *Farbowano Potańcówka U Królowej*. To wyjątkowe wydarzenie przyciągnęło zarówno młodych ludzi, jak i liczne rodziny z dziećmi, gotowe do wspólnej zabawy.

Program wieczoru był bogaty w atrakcje, które zapewniły uczestnikom mnóstwo radości i niezapomniane wspomnienia w które wprowadzała nas para młodych prowadzących – Karolina Orawiec i Mikołaj Kwak. Od godziny 18:00 na parkiecie rozkręcał nas DJ Golden, który zadbał o świetną muzykę, która idealnie przygotowała uczestników do wieczornego nastroju. Od 18:30 co pół godziny był wyrzut kolorów holi, który przyniósł prawdziwą eksplozję barw, sprawiając, że każdy moment był wyjątkowy. Gwiazdą wieczoru był Ronnie Ferrari, znany z przebojów które zdobyły popularność wśród młodzieży, i przyciągnął pod Babią Górę liczną publiczność. Po koncercie konsolę przejął DJ Hubertus, kontynuując świetne nastroje uczestników. Jego umiejętności DJ-skie i dobór utworów zapewniły, że impreza nabrała jeszcze większego tempa.

Graysecret Show zakończył wieczór w wielkim stylu. Widowiskowy występ pełen efektów specjalnych był idealnym zwieńczeniem tego niesamowitego wydarzenia. Dziękujemy wszystkim za uczestnictwo i dobrą zabawę! To wydarzenie pokazało jak świetnie można się bawić łącząc muzykę, taniec i kolory w jedno!

tekst. A.P. / fot. Jakub Ślaga

„Kordian” Juliusza Słowackiego – Narodowe Czytanie w Gminie Lipnica Wielka

W czwartek 12 września 2024 roku w Muzeum Pasterstwa przy Szkole Podstawowej Nr 4 im. dra E. Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej, odbyło się Narodowe Czytanie.

Lekturą 13. odsłony akcji był dramat „Kordian” Juliusza Słowackiego. Otwarcia wydarzenia dokonali: Jakub Dyrz – Zastępca Wójta Gminy Lipnica Wielka, Bożena Marcinek – Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 4, oraz Stanisława Kucek – Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej.

Wydarzenie, jak co roku, odbywało się pod Honorowym Patronatem Pary Prezydenckiej. W gminie Lipnica Wielka było to siódme Narodowe Czytanie.

Z okazji Narodowego Czytania Prezydent RP Andrzej Duda tradycyjnie skierował do Polaków przesłanie, zachęcając do współtworzenia akcji:

„...„Chciałbym, aby w trakcie tej wspólnej lektury towarzyszyła nam refleksja nad Polską i polskim losem. Ale też nad aktualnością „Kordiana”.

Bo dramat Słowackiego opowiada o walce Polaków z caratem, ale przecież można traktować go również jako opowieść o naszej współczesności. O tym, że wolność i niepodległość wymagają bezinteresownego poświęcenia i ciągłej gotowości do czynu. Że odpowiedzialność, konsekwencja i wola działania prowadzą do zwycięstwa, a niezdecydowanie, strach i złudzenia – do klęski...” – napisał w specjalnym liście Prezydent Duda.

„Kordian” powstał podczas pobytu Juliusza Słowackiego w Szwajcarii. Utwór po raz pierwszy ukazał się drukiem w 1834 roku w Paryżu i należy do najważniejszych dokonań literackich poety. Słowacki pisał „Kordiana”, kiedy

Polska była pod zaborami, niedługo po upadku powstania listopadowego, którym Polacy jeszcze wtedy żyli, które wspominali, a przede wszystkim analizowali przyczyny jego upadku.

W role bohaterów dramatu wcielił się:

Jakub Dyrz – Zastępca Wójta Gminy Lipnica Wielka, Józef Rudnicki – Wiceprzewodniczący RG Lipnica Wielka, Mariusz Karkoszka – Radny RG Lipnica Wielka, Lucyna Czubernat – Kustosz Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Nowym Targu, Karolina Kowalczyk – Dyrektor GCK w Lipnicy Wielkiej, Marzena Michalak – Dyrektor CUW w Lipnicy Wielkiej, ks. Radosław Korkosz-wikariusz parafii Św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej, Dominika Żywczak – członkini OGT im. dra E. Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej oraz członkini zespołów regionalnych „Orawianie” i „Orawiaci”, Bożena Marcinek – Dyrektor Szk. Podst. Nr 4 w Lipnicy, Aleksandra Dziubek i Radosław Brenkus – uczniowie LO w Lipnicy Wielkiej, Emilia Brenkus, Tomasz Łowas, Łukasz Węgrzyn – uczniowie SP Nr 4 oraz Stanisława Kucek – Dyrektor GBP w Lipnicy Wielkiej.

W prezentowane fragmenty tego tak ważnego historycznie dla nas Polaków dramatu, wsłuchiwali się reprezentanci społeczności uczniowskich z wychowawcami ze szkół: Szk. Podst. Nr 1 z Edytą Karkoszką i Sylwią Lichosyt; Szk. Podst. Nr 2 z Jadwigą Oskwarek i Andrzejem Buroniem; Szk. Podst. Nr 3 z Małgorzatą Spyrką; Kiczory z Wiolettą Machaj oraz LO z Katarzyną Kulka.

Piękne jest to, że co roku, w jednym terminie i nie tylko w Polsce, ale w różnych zakątkach świata wybrzmiewają wybitne dzieła polskiej literatury.

Na zakończenie wydarzenia złożono podziękowania uczestnikom tej pięknej akcji, gościom, którzy przyjęli zaproszenia do czytania tekstów, licznie zgromadzonym słuchaczom oraz Dyrekcji i Gronu Pedagogicznemu szkoły.

Narodowe Czytanie zostało

zainicjowane w 2012 roku wspólną lekturą *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza. Przez następne lata podczas kolejnych odsłon tej akcji czytano wielkie dzieła Polaków a były to: „Pan Tadeusz”- Adama Mickiewicza, dzieła Aleksandra Fredry, „Trylogia” H. Sienkiewicza, „Lalka” – B. Prusa, „Quo vadis” – H. Sienkiewicza, „Wesele” St. Wyspiańskiego, „Przedwiośnie” St. Żeromskiego, „Nowele Polskie”, „Ballady” J. Słowackiego, „Moralność Pani Dulskiej” Gabrieli Zapolskiej, „Ballady i Romanse” Mickiewicza czy „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej.

Juliusz Słowacki – wybitny polski poeta romantyczny, dramaturg, filozof-wizjoner. Urodził się w 4 września 1809 r. w Krzemieńcu na Wołyniu – zmarł 3 kwietnia 1849 w Paryżu. W czerwcu 1927 roku szczątki

Juliusza sprowadzono do kraju. Po uroczystościach w stolicy, trumnę uroczystie przewieziono do Krakowa i złożono obok Mickiewicza i grobów królewskich na Wawelu. Z bogatej twórczości Słowackiego najbardziej znane są dramaty „Kordian”, „Ballady”, „Mazepa”, „Lilla Weneda”, „Sen srebrny Salomei”, poemat dygresyjny „Beniowski”, poemat „Król-Duch” oraz wiersze m.in. „Grób Agamemnona” i „Testament mój”.

Organizatorzy imprezy: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej.

Gospodarz akcji: Szkoła Podstawowa Nr 4 w Lipnicy Wielkiej.

tekst: St. Kucek / fot. R. Kowalczyk

Do historii przechodzą przepiękne Dożynki 2024 w Przywarówce

W dniu 8 września 2024 roku w Gminie Lipnica Wielka odbyły się 25. Gminne Dożynki - Święto Chleba wraz z Turniejem Sołectw oraz I SeniOrawą na Orawie.

Tym razem gospodarzem Święta Chleba było Sołectwo Przywarówka, a organizatorami: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Sołtys Sołectwa Przywarówka Józef Karkoszka wraz z Radą Sołecką oraz Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej i Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie.

Pogoda była wymarzona, co przełożyło się na frekwencję, a tym samym radość jaką tegoroczne dożynki przyniosły. Przepyszny owoc, w postaci wspaniale przygotowanej imprezy, dzięki niesamowitemu zaangażowaniu Sołectwa Przywarówka, smakował jak najwspanialszy rarytas. Zapał, radość, pracowitość,

rzetelność i poświęcenie było można odczuć na każdym kroku. Dostaliśmy jednocześnie dużą dawkę serdeczności, gościnności i smakowitości od mieszkańców sołectwa u samego podnóża Babiej Góry. Udzieliła się również ich radość.

Całość imprezy rozpoczął uroczysty przejazd wozów i urzędów rolniczych ze Skoczyców do Przywarówki na Polanę Stańcową. Przejazd oczywiście był barwny, rozśpiewany, rozegrany i reprezentowany przez przedstawicieli poszczególnych sołectw. Banderą konną, za nimi wieniec dożynkowy oraz samodzielnie powożący sołtys Józef Karkoszka w towarzystwie Wójta Gminy Mateusza Lichosyta wraz z rodziną i reszta pojazdów, jechali oznajmiając całej wsi o dożynkach. W przepięknie położonej „Górskiej Przystani”, dziękując Bogu za tegoroczne plony, odbyła się plenarna Msza Święta pod przewodnictwem ks. Proboszcza Jerzego Bargieła, koncelebrowana przez Ks. Mateusza Zbroję.

Następnie, już na Polanie Stańcowej, odbyła się dalsza część imprezy. Zaproszeni goście oraz gospodarze podzielili poświęcony chleb i poczęstowali wszystkich uczestników imprezy.

W programie artystycznym na scenie kolejno prezentowali się: Muzyka Lipnicka, Muzyka Zespołu Orawianie im. Heródka, Dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 4 im. dra Emila Kowalczyka, Zespół Orawianie im. Heródka, Józef Jagiełka, a na koniec zagrał Zespół Sykowni. Rozegrano również dla publiczności konkurs „Jak to się nazywa?” przygotowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Lipnicy Wielkiej. Po raz pierwszy również odbyła się I SeniOrawa na Orawie z udziałem seniorów z Podwilka, Lipnicy Małej i Lipnicy Wielkiej (zmagania seniorów oceniała komisja w składzie: Renata Martyniak, Agnieszka Matuła, Edyta Wontorczyk i ks. Mateusz Zbroja). Nie zabrakło stoisk twórców ludowych zrzeszonych w Stowarzyszeniu ART Orawa, stoisk degustacyjnych

przygotowanych przez Sołectwo Przywarówka, w tym tradycyjnego, słowackiego gulaszu. Panie z Koła Gospodyń Wiejskich serwowały przysmaki, a również i nasze seniorki z wszystkich wymienionych wyżej miejscowości, biorące udział w SeniOrawie.

W ramach Święta Chleba przeprowadzono również Turniej Sołectw. Dziesięcioosobowe drużyny zmagaly się w następujących konkurencjach: przyśpiewka dożynkowa, robienie masła, młócenie zboża, kręcenie powrósta, rzut rzepą do koszyka, toczenie bala, skoki w workach na rzepę, bieg z wodą, przeciąganie liny. Zupełnie poza konkursami sołtysi pokazali nam jak wygląda klepanie kosi i jakie narzędzia są do tego potrzebne. Turniej sołectw oceniała Komisja w składzie: Józef Rudnicki (Centrum) – Przewodniczący, Mateusz Machajda (Murowanica), Bronisława Kidoń (Skoczki), Mariusz Karkoszka (Przywarówka), Magdalena Garaj (Kiczory) oraz Monika Kłapisz (sekretarz).

Ostatecznie Turniej Sołectw zakończył się następującymi wynikami:

I miejsce – Sołectwo Skoczki

II miejsce – Sołectwo Przywarówka

III miejsce – Sołectwo Centrum

IV miejsce – Sołectwo Kiczory

V miejsce – Sołectwo Murowanica

Przeprowadzono również szereg konkursów dodatkowych: na najsmaczniejsze wypieki domowe, na najlepsze wyroby z sera, na najlepszą nalewkę oraz bukiety kwiatowo-zielne (wyniki poniżej). Te konkursy oceniała Komisja w składzie: Bożena Solawa, Stanisława Kucek i Monika Zelek.

Nagrodzono również Najlepszych gazdów 2024 wskazanych przez sołtysów poszczególnych sołectw oraz **Najładniejsze domostwo w Gminie Lipnica Wielka**. W tym roku wyróżniono:

Najlepsi Gazdowie roku 2024:

Sołectwo Murowanica: Teresa i Tadeusz Karlak

Sołectwo Centrum: Bożena i Marek Burdyl

Sołectwo Skoczki: Jadwiga i Bronisław Kocur

Sołectwo Przywarówka: Grażyna i Jacek Stępień oraz Janina i Stanisław Ogórek

Sołectwo Kiczory: Nikola i Mieczysław Słaby

Najładniejsze domostwa roku 2024:

siedem równorzędnych 1. miejsc – kategoria ogródków mieszanych: Bogusława Jasiura, Wioletta Jasiura, Maria Maciura, Anna i Dariusz Pażuchowie, Stanisława Szlachta, Aneta Węgrzyn, Dorota Ziemia

Konkurs „Jak to się nazywa”:

1. miejsca: Danuta Janowiak, Danuta Górnicka, Maria Miłkusiak, Emilia Kuliga

2. miejsca: Emilia Janowiak, Stanisław Surma.

Nie zabrakło również pokazu dawnych sprzętów rolniczych oraz wielu atrakcji i animacji dla dzieci, przejażdżek na konikach oraz pięknej atmosfery stworzonej przez uczestników Dożynek oraz konferansjerów Dominikę Żywczyk oraz Bronisława Bandyka (Bandiego).

Dziękujemy za pomoc organizacyjną: strażakom z Przywarówki, Caritas Poznań – Górska Przystań oraz wszystkim zaangażowanym, szczególnie sołectwu Przywarówka.

Dziękujemy sponsorom tegorocznych dożynek: Auto Serwis Łuka, Orawskie Ciacho, Piekarnia Grapa, Firmom: ZBAZIN – Garaj, Michał Moniak i Eugeniusz Węgrzyn; Rodzinom: Brenkusów, Węgrzynów, Skoczaków, Gąbarczyków, Karkoszków i Machajdów.

To były niesamowite dożynki, które na długo zostaną w naszych sercach. Każdy dostrzegł ogrom pracy i zaangażowanie włożone w ich przygotowanie. Gratulacje Przywarówka!

tekst i fot. K.K.

Konkursy w ramach Turnieju Sołectw 2024

Robienie masta:

I miejsce – Kiczory / II miejsce – Murowanica / III miejsce – Skoczki / IV miejsce – Centrum / V miejsce – Przywarówka

Młócenie zboża:

I miejsce – Przywarówka / II miejsce – Skoczki / III miejsce – Centrum / IV miejsce – Kiczory / V miejsce – Murowanica

Kręcenie powrosta:

I miejsce – Centrum i Skoczki / II miejsce – Kiczory / III miejsce – Murowanica / IV miejsce – Przywarówka

Przyspiewka dożynkowa:

I miejsce – Centrum, Skoczki, Przywarówka i Kiczory

Rzut rzepą do koszyka:

I miejsce – Murowanica / II miejsce – Kiczory / III miejsce – Centrum / IV miejsce – Skoczki / V miejsce – Przywarówka

Toczenie bola siana:

I miejsce – Przywarówka / II miejsce – Skoczki / III miejsce – Kiczory / IV miejsce – Centrum / V miejsce – Murowanica

Skoki w workach na rzepe:

I miejsce – Skoczki / II miejsce – Murowanica / III miejsce – Centrum / IV miejsce – Przywarówka / V miejsce – Kiczory

Bieg z wodą:

I miejsce – Przywarówka / II miejsce – Centrum / III miejsce – Murowanica / IV miejsce – Skoczki / V miejsce – Kiczory

Przeciąganie liny:

I miejsce – Skoczki / II miejsce – Przywarówka / III miejsce – Kiczory

/ IV miejsce – Centrum / V miejsce – Murowanica

Pozostałe Konkursy Dożynkowe 2024:

Najsmaczniejszy wypieki domowe (chleb, pampuch, zawijaniec):

I miejsce – Skoczki (Anna Pażucha), Skoczki (Bożena Kuliga) oraz Przywarówka (Mariola Karkoszka)

II miejsce – Przywarówka (Caritas)

III miejsce – Przywarówka (Karolina Machajda)

IV miejsce – Przywarówka (Agnieszka Węgrzyn), Przywarówka (Antonina Węgrzyn), Przywarówka (Maria Karkoszka), Przywarówka (Hanna Brenkus), Centrum (Danuta Orawiec)

Najlepsza nalewka:

I miejsce – Przywarówka (Irena Jasiura), Przywarówka (Caritas)

II miejsce – Przywarówka (Agnieszka Węgrzyn), Przywarówka (Aneta Węgrzyn)

III miejsce – Przywarówka (Agata Brenkus)

IV miejsce – Skoczki (Marta Spyрка), Skoczki (Danuta Kinoń)

Najlepsze wyroby z sera:

I miejsce – Skoczki (Albina Węgrzyn), Skoczki (Aleksander Węgrzyn)

II miejsce – Przywarówka (Maria Karkoszka), Centrum (Zofia i Adam Surowczyk)

Bukiet kwiatowo-zielny:

I miejsce – Skoczki (Agnieszka Smreczak), Sołectwo Skoczki, Koło Gospodyń Wiejskich

II miejsce – Przywarówka (Bogusława Jasiura), Przywarówka (Łucja Bandyk), Centrum (Ewa Magiera), Skoczki (Beata Dunaj), Kiczory (Agnieszka Garaj), Przywarówka (Agata Brenkus)

III miejsce – Przywarówka (Natalia Karkoszka), Przywarówka (Anna Bandyk)

IV miejsce – Seniorzy, Przywarówka (Aneta Węgrzyn)

V miejsce – Przywarówka (Dorota Urbańska), Przywarówka (Caritas)

VI miejsce – Przywarówka (Marcela Gombarczyk), Przywarówka (Jolanna Bandyk), Skoczki (Marcela Antańczyk)

fol. K.K.

Wyniki konkursu „Najładniejsze Domostwo 2024 w Gminie Lipnica Wielka”

Protokół z dnia 20 sierpnia 2024 roku z przeglądu ogródków na terenie Lipnicy Wielkiej zgłoszonych w konkursie na „Najładniejsze Domostwo 2024 w Gminie Lipnica Wielka.

Komisja Konkursowa w składzie:

1. Jan Kuliga – Przewodniczący Komisji
2. Bronisława Kidoń – członek Komisji
3. Ewa Magiera – członek Komisji.

Najważniejsze ustalenia Komisji:

- 1) Do konkursu zostało zgłoszonych 7 ogródków;
- 2) Komisja z uwagą dokonała przeglądu ogródków w obecności właścicieli nieruchomości;
- 3) Komisja wyraziła uznanie dla wszystkich uczestników za zaangażowanie i pasję włożoną w utrzymanie swoich ogródków. Na uwagę zasługuje w szczególności: funkcjonalność ogródków, dobór w nich różnych gatunków roślin z oryginalnym rozwiązaniem dekoracyjnym, dostosowanie ogródka do potrzeb danego domostwa, wysoki stopień pielęgnacji roślin, pomysłowość i kreatywność przy zakładaniu i pielęgnacji ogródków, ogólne pozytywne wrażenie wizualne;
- 4) Decyzja o przyznaniu nagród była bardzo trudna ze względu na wysoki poziom konkursu oraz ogromne zaangażowanie, jakie każdy właściciel włożył w utrzymanie swojego ogródka, co sprawiło że wybór zwycięzcy stał się dużym wyzwaniem. W związku z powyższym Komisja po wnikliwej analizie wszystkich zgłoszeń

konkursowych postanowiła:

- a) Wszystkie ogródki zakwalifikować do kategorii „ogródki mieszane wielofunkcyjne” (ogródki nowoczesne pełniące wiele funkcji, w których rosną zarówno kwiaty, drzewa, krzewy, skalniaki, ale także założone zostały oczka wodne, przygotowano miejsca do grillowania i wypoczynku, miejsca do rekreacji dla dzieci, itp.);
- b) Każdy uczestnik konkursu posiadał także część ogródka przeznaczoną na warzywa. Najczęściej była to wydzielona część ogrodu lub umiejętnie wkomponowanie w jego całość;
- c) Mając na uwadze wielkość areалу ogródków, rodzaj i ilość roślinności, miejsca do rekreacji i odpoczynku Komisja ostatecznie i jednogłośnie postanowiła **przyznać wszystkim zgłoszonym ogródkom pierwsze miejsce.**

I tak dla wymienionych uczestników:

- Pani Aneta Węgrzyn Lipnica Wielka 1127
- Pani Dorota Ziemia Lipnica Wielka 1014 D
- Pani Wioletta Jasiura Lipnica Wielka 1014
- Pani Bogusława Jasiura Lipnica Wielka 963
- Pani Stanisława Szlachta Lipnica Wielka 880
- Państwo Anna i Dariusz Pażucha Lipnica Wielka 734
- Pani Maria Maciura Lipnica Wielka 481

Wnioski i uwagi końcowe: Komisja ma zaszczyt i przyjemność zaprosić wszystkich mieszkańców gminy do udziału w przyszłorocznej edycji konkursu na „Najładniejsze domostwo 2025 roku w Gminie Lipnica Wielka”. Chcemy kontynuować tę wspaniałą tradycję, która przynosi wiele radości i przyjemności właścicielom ogródków, ale jest także wspaniałą wizytówką miejscowości i Gminy.

Niech Państwa ogródki będą inspiracją dla innych.

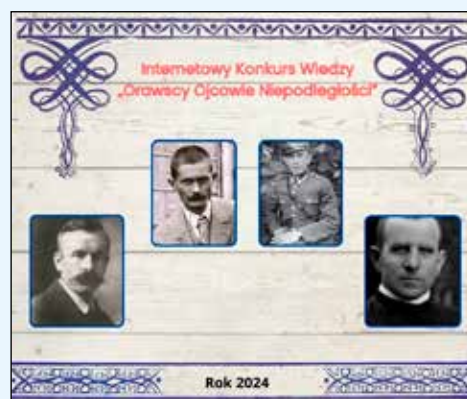
Na tym protokół zakończono: Podpisy członków Komisji Konkursowej

tekst i fot. E.M.

Internetowy Gminny Konkurs Wiedzy pn. „Orawscy Ojcowie Niepodległości” – wyniki

W dniach od 03.09.2024 r. do 12.09.2024 r. odbywał się Internetowy Gminny Konkurs Wiedzy pn. „Orawscy Ojcowie Niepodległości”.

Przez okres 10 dni na Facebooku Gminy Lipnica Wielka, każdorazowo o godzinie 14.00 zamieszczane było pytanie na dany dzień, odnoszące się do życia i działalności kilku wybranych Orawskich Ojców Niepodległości: Jan Bednarski, ks. Józef Buron, Wendelin Dziubek, Aleksander Matonog, Jan

Piekarczyk (starszy), Władysław Semkowicz, Eugeniusz Stercula, ks. Karol Machay, Kazimierz Rouppert. Ogółem w konkursie wzięły udział 32 osoby. Po zakończeniu współzawodnictwa i zsumowaniu punktów wyłoniono zwycięzców przyznając następujące miejsca oraz wyróżnienia:

- I miejsce - Patryk Rudnicki - 175 pkt
- I miejsce - Michał Janowiak - 175 pkt
- II miejsce - Dorota Mieszkowska - 171 pkt
- III miejsce - Katarzyna Kobroń - 165 pkt
- IV miejsce - Beata Dziurdzik - 124 pkt
- V miejsce - Marcela Klima - 120 pkt
- VI miejsce - Igor Solarz - 102 pkt

WYRÓŻNIENIA:

Barbara Pilch, Katarzyna Jazowska, Maria Bandyk, Dagmara Botur, Aneta Orawiec, Maksymilian Klima, Katarzyna Brenkus, Anna Dziurdzik, Karolina Suwada, Patrycja Szymek, Beata Praszek, Katarzyna Houbad, Katarzyna Moniak.

Serdecznie gratulujemy wyników i jednocześnie dziękujemy wszystkim osobom, które wykazały zainteresowanie Konkursem traktującym o tych jakże ważnych dla Lipnicy i Orawy postaciach.

Przygotowanie Konkursu i opracowanie pytań: Robert Kowalczyk, Karolina Kowalczyk oraz Stanisława Kucek.

Organizatorzy Konkursu: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt oraz Grupa Robocza „Orawa 2024”.

O odbiorze nagród poinformujemy w późniejszym terminie.

Tekst: A. P.

Wyniki konkursu plastyczno-literackiego „Orawscy Ojcowie Niepodległości”

Protokół ze spotkania Komisji Konkursowej w dniu 20 czerwca 2024 roku w sprawie oceny prac w konkursie pod nazwą „Orawscy Ojcowie Niepodległości”.

Członkowie komisji konkursowej w składzie:

1. Katarzyna Wontorczyk
2. Karolina Kowalczyk
3. Bożena Solawa

wspólnie uzgodnili i stwierdzili:

1. Ocena prac plastycznych odbywała się w czterech grupach wiekowych: klasy 0-IV, klasy V-VIII, przedszkola, osoby dorosłe. W obrębie danej kategorii oceniano wszystkie prace wspólnie, niezależnie od techniki wykonania pracy;
2. Przy ocenie prac każdy z członków Komisji przedstawił swoje rekomendacje w zakresie miejsc i nagród w danej kategorii wiekowej;
3. Przy ocenie prac poszczególne członkowie Komisji nie mieli dostępu do danych osobowych autorów prac (prace były opisane cyframi arabskimi). Dopiero po ustaleniu nagrodzonych prac udostępniono dane dla potrzeb przygotowania protokołu;
4. Przy ocenie prac ustalono kategorie wiekowe zgodnie z regulaminem konkursu.

PRACE PLASTYCZNE:

Nagrody i wyróżnienia w konkursie (imię i nazwisko, miejsce, numer pracy):

Kategoria 0-IV – nagrody:

1. Mikołaj Bandyk – I miejsce (praca numer 3)
2. Kacper Jasiura – I miejsce (praca numer 5)
3. Tomasz Łowas – II miejsce (praca numer 22)
4. Maximilian Komperda – III miejsce (praca numer 15)
5. Mateusz Spyrka – III miejsce (praca numer 17)

Kategoria 0-IV – wyróżnienia:

1. Nikola Jasiura (praca numer 4)
2. Gabriela Jasiura (praca numer 6)

3. Kamil Zelek (praca numer 11)
4. Kaja Brandys (praca numer 16)
5. Faustyna Lichosyt (praca numer 19)
6. Filip Łowas (praca numer 24)

Kategoria V-VIII – nagrody (imię i nazwisko, miejsce, numer pracy):

1. Izabela Kidoń – I miejsce (praca numer 53)
2. Adrian Łowas – II miejsce (praca numer 51)
3. Bartosz Dziurczak – II miejsce (praca numer 38)
4. Antonina Kidoń – III miejsce (praca numer 52)

Kategoria V-VIII – wyróżnienia:

1. Julia Stachulak (praca numer 25)
2. Barbara Kramarz (praca numer 39)
3. Emilia Jasica (praca numer 40)
4. Amelia Kramarz (praca numer 44)
5. Kacper Jędrus (praca numer 49)
6. Samira Michalak (praca numer 54)

Kat. Przedszkola:

1. Aleksandra Kłozyk – I miejsce (praca numer 1)
2. Nadia Fitak – II miejsce (praca numer 2)

Kat. Młodzież liceum oraz osoby dorosłe:

1. Marcin Pniaczek – I miejsce (praca numer 65)

Kat. Prace Wspólne:

1. Amelia i Ewelina Bandyk – I miejsce (praca numer 64)
2. Oddział Przedszkolny SP 4- II miejsce (praca numer 62)
3. Emilia Bodek i Paulina Gondek – III miejsce (praca numer 63)

Protokół z Gminnego Konkursu Literackiego o tematyce Orawscy Ojcowie Niepodległości spisany w dniu 20.06.2024 r. w Lipnicy Wielkiej

Do konkursu zgłoszono cztery teksty.

Komisja w składzie:

1. Mateusz Lichosyt – przewodniczący
2. Janina Karkoszka – członek
3. Robert Kowalczyk – członek

po zapoznaniu się z nadesłanymi pracami, kierując się kryteriami określonymi w regulaminie konkursu, postanowiło przyznać następujące miejsca:

Proza – Poezja

Kategoria dziecięca:

I miejsce Julia Pawlak „Orawianie” - praca nr 2

II miejsce Izabela Kidoń „Opowieść o Tęsknocie i Niepodległości” - praca nr 1

III miejsce Julia Łopatniuk „Niezwykłe spotkanie” - praca nr 3

IV miejsce Aleksandra Kurek „Jak to kiedyś było na Orawie” - praca nr 4

Wszystkie prace spełniały wymogi formalne i były zgodne z zasadami Regulaminu konkursu. Wszyscy Autorzy wykazali się dużą kreatywnością zarówno w interpretacji tematu, jak też wyborze formy wypowiedzi, w sposób interesujący wykorzystując fakty z życia orawskich

bohaterów, symbolizując przez to walkę niepodległościową Orawy.

Tekst: rob

Jubileusz 50-lecia Dziecięcego Zespołu Regionalnego „Orawianie”

Dziecięcy Zespół Regionalny „Orawianie” im. Heródka z Lipnicy Wielkiej świętował w dniach 14-15 września br. Jubileusz 50-lecia swojej działalności.

Bły to dwa wyjątkowe dni, wypełnione licznymi wydarzeniami, spotkaniami dawnych członków zespołu oraz występami zaprzyjaźnionych zespołów regionalnych. To niezapomniany czas, o którym można by długo opowiadać.

Chcielibyśmy serdecznie podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tego jubileuszu: dzieciom z zespołu, ich rodzicom, opiekunom, nauczycielom Szkoły Podstawowej nr 4 oraz dorosłej grupie tanecznej, która utworzyła się przy zespole od niedawna i aktywnie angażuje się w organizację różnych wydarzeń.

Jubileusz okazał się wielkim sukcesem, a Zespół „Orawianie” przez te 50 lat stał się ważnym elementem kultury Orawy, nie tylko lokalnie, ale również w całej Polsce,

a nawet poza jej granicami. Na uroczystości nie mogło zabraknąć znamienitych gości, a także licznych podziękowań i wyróżnień. Zespół otrzymał m.in. nagrodę Samorządu Województwa Małopolskiego – Srebrny Medal Polonia Minor.

Szczególne podziękowania kierujemy do kierowników, którzy na przestrzeni tych 50 lat przyczynili się do rozwoju zespołu: założyciela dra Emila Kowalczyka, Janiny Kowalczyk, Marcina Kowalczyka, Karoliny Kowalczyk oraz Eugeniusza Karkoszki.

Organizatorami jubileuszu byli: Gmina Lipnica Wielka, Szkoła Podstawowa nr 4 oraz Stowarzyszenie Orawianie. Dziękujemy także wszystkim gościom oraz zaprzyjaźnionym zespołom, które uświetniły to wydarzenie: Zespół Pieśni i Tańca Szczecinianie / Polish Folk Dance Group Szczecinianie, Mali Gorzowiaczy, Zespół Tańca Ludowego „Leszczyniaczy”, Ruty Uwite.

Do zobaczenia na kolejnym jubileuszu!

Tekst: Zespół Orawianie / fot. Orawianie oraz Dominik Bandyk Góral info

MAŁA KSIĄŻKA, WIELKI CZŁOWIEK

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Czytanie z rodzicem rozwija w dziecku zainteresowanie literami i słowem pisanym oraz rozbudza w nim gotowość do nauki samodzielnego czytania.

Gratulujemy otrzymania dyplomów naszym najmłodszym Czytelnikom, uczestnikom akcji Mała Książka - Wielki człowiek.

Lena Jasiura

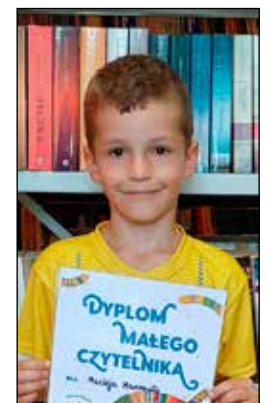
Szymon Lach

Alicja Marmuła

Antoni Marmuła

Maciej Marmuła

Konstancja Łowas

Kacper Rapacz

Adam Wójciak

Anna Wójciak

Tomasz Ziemiańczyk

DOTACJA DLA GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W LIPNICY WIELKIEJ

W 2024 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej pozyskała dotację na zakup nowości wydawniczych w wysokości 7 500 złotych w ramach zadania „Dofinansowania dla bibliotek publicznych na zakup nowości wydawniczych oraz usługi zdalnego dostępu do książek w formatach e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków – Priorytet 1, Kierunek interwencji 1.1 w ramach NPRCz 2.0”.

Zakup dofinansowano ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025.

S.K.

Narodowy Program
Rozwoju Czytelnictwa 2.0

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

BIBLIOTEKA
NARODOWA

Nowa edycja kampanii „Mała książka – wielki człowiek” w bibliotekach

Już od października w naszej bibliotece na wszystkich przedszkolaków i ich rodziców czekają bezpłatne Wyprawki Czytelnicze. Jesteśmy jedną z blisko 7000 bibliotek publicznych w Polsce, które uczestniczą w ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – wielki człowiek” organizowanej przez Instytut Książki.

Wspólnie przekonujemy o tym, że nigdy nie jest za wcześnie, by zacząć czytać. Zapraszamy wszystkich przedszkolaków do zapisania się do biblioteki i wzięcia udziału w akcji, która będzie początkiem ich czytelniczej przygody na całe życie! Jak to działa? Każdemu przedszkolakowi, który odwiedzi naszą bibliotekę w towarzystwie rodzica lub opiekuna i zechce wziąć udział w akcji, wręczymy specjalną Wyprawkę Czytelniczą oraz Kartę Małego Czytelnika. Czym jest Wyprawka Czytelnicza? To zaproszenie dla rodzica i dziecka do wspólnej lektury wyjątkowych opowieści o bohaterach, w których najmłodszy czytelnicy oraz ich dorośli towarzysze mogą rozpoznać siebie. W skład Wyprawki Czytelniczej wchodzi książka pt. „Krasnal w Krzywej Czapce”, którą napisał znakomity autor literatury dziecięcej Wojciech Widłak i którą wzbogaciła pięknymi ilustracjami Aleksandra Krzanowska. Ponadto w Wyprawce znalazła się broszura informacyjna dla rodziców, przedstawiająca korzyści płynące z czytania od najmłodszych lat dla rozwoju dziecka. Do czego służy Karta Małego Czytelnika? Odebranie Wyprawki wraz z Kartą Małego Czytelnika to prawdziwy początek czytelniczej przygody i zabawy. Przedszkolak, który dołączy do akcji, za każdą kolejną wizytę w bibliotece zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego otrzyma naklejkę. Po zebraniu dziesięciu naklejek zostanie uhonorowany imiennym

ale również szeroką ofertę kulturalną. Dzięki temu zarówno dzieci, jak i rodzice mogą brać udział w rozmaitych zajęciach, warsztatach i wydarzeniach organizowanych przez bibliotekarzy.

• Dziecko może poznać ważne miejsce na mapie dzieciństwa – bibliotekę – i dzięki temu w pełni stać się uczestnikiem życia kulturalnego.

• Biblioteki oferują nie tylko bezpłatny dostęp do książek, ale również szeroką ofertę kulturalną. Dzięki temu zarówno dzieci, jak i rodzice mogą brać udział w rozmaitych zajęciach, warsztatach i wydarzeniach organizowanych przez bibliotekarzy.

• Wizyty w bibliotece uczą dzieci samodzielności, dokonywania własnych wyborów oraz odpowiedzialności za wypożyczoną książkę. Pamiętajcie, że miłość do czytania jest prezentem na całe życie!

*** Kampania „Mała książka – wielki człowiek” jest realizowana przez Instytut Książki ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kampania została przygotowana w związku z ogólnopolską akcją, w ramach której specjalne Wyprawki Czytelnicze są przekazywane: rodzicom nowo narodzonych dzieci w szpitalach położniczych, dzieciom w wieku przedszkolnym w bibliotekach publicznych, pierwszoklasistom w szkołach podstawowych w całej Polsce.

tekst: Instytut Książki

Podsumowanie cyklu wakacyjnych warsztatów artystycznych 2024

Dobiegł końca cykl wakacyjnych warsztatów artystycznych dla dzieci, który był wyjątkowym wydarzeniem, pełnym radości i kreatywnej zabawy. Przez dwa miesiące w każdy poniedziałek uczestnicy mieli okazję brać udział w różnorodnych zajęciach, które rozwijały ich umiejętności artystyczne, manualne, społeczne i między innymi dlatego też pożegnanie bywa dosyć trudne.

Jednak zawsze towarzyszy mi poczucie satysfakcji z dobrze spędzonego czasu oraz nadzieja na kolejne spotkania. To także czas, by zebrać opinie i wnioski, które pozwolą jeszcze lepiej przygotować kolejne edycje warsztatów.

W warsztatach wzięło udział blisko 350 młodych artystów za co gorąco Wam dziękujemy.

Serdecznie dziękujemy Paniom: Elżbiecie Kowalczyk z Pracowni Artystycznej „Ewucha”, Magdalenie Kostrzewie Smreczak z Pracowni Artystycznej Smreczaki z Lipnicy Małej oraz Karolinie Reckziegel-Antolak; zrzeszonych w Stowarzyszeniu ART ORAWA.

Organizatorami cotygodniowych spotkań byli: Gmina Lipnica Wielka na Orawie, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej oraz Stowarzyszenie ART ORAWA.

tekst i fot. E.M.

Grupa Apostolska na rekolekcjach

Nasza Grupa Apostolska w tym roku pojechała na kilkudniowe rekolekcje pt. *Jak żyć po chrześcijańsku* na podstawie Katechizmu Kościoła Katolickiego, do Folusza koło Jasła w środku Magurskiego Parku Narodowego.

Wiele się działo: od pełnych radości spotkań integracyjnych po bardzo poważne spotkania w grupach czy adoracje i pełne wrażliwości modlitwy. Młodzież była bardzo przejęta dniem pokuty, który przeżyła w ciszy. Te rekolekcje nie odbyłyby się gdyby nie animatorzy: Tomek Karlak, Kamil Kramarz, Wiktoria Szaraniec, Kuba Wojdyła, Dominika Buczek i Hania. To oni przygotowywali spotkania, grę terenową i wiele ciekawych inicjatyw, dzięki którym młodzież była przesyłana. Wyrazy wdzięczności także dla ks. Proboszcza Jerzego, który dofinansował nasze rekolekcje. Był to wspaniały czas dzięki naszemu Panu Bogu.

Hania Jakóbk

Odeszła Magdalena Dziubek

W środę, 18 września, w wieku 99 lat odeszła od nas Magdalena Dziubek, wieloletnia farmaceutka, charyzmatyczna postać, ikona Orawy. Została pochowana na cmentarzu w Jabłonce, w rodzinnym grobowcu.

Magdalena Dziubek urodziła się 16 lipca 1925 w Jabłonce, najmłodsza z córek Jana Neupauera, orawskiego aptekarza, działacza niepodległościowego i społecznego, w okresie międzywojny. Należał on do orawskiej elity, min. w sprawach medycznych, zdrowotnych; współpracował z Józefą Mikową. Jej mama Ilona Mátyus była węgierką z Lewoczy, ze znanego mieszczańskiego rodu aptekarzy.

Magdalena Dziubek należała do najbardziej lubianych i rozpoznawalnych postaci na Orawie. Była osobą niezwykle skromną, kontaktową i serdeczną. W orawskiej społeczności cieszyła się nie tylko wielką popularnością, ale też wielkim szacunkiem i uznaniem za jej długoletnią i ofiarną pracę. Często zwracała się do odwiedzających aptekę orawską gwarą, humorystycznie i z wyrozumiałością.

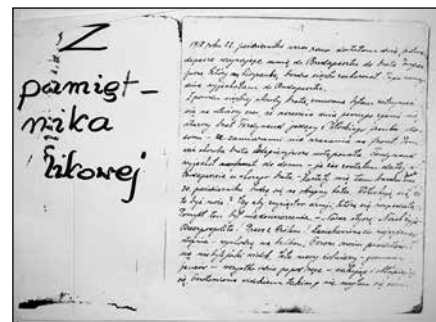
Od najmłodszych lat, przebywając u boku swego ojca, związała się z apteką *Pod Zbawicielem*. Pomagała w jej prowadzeniu i sporządzaniu lekarstw. W swoich wspomnieniach przywoływała wizytę w aptecce choćby Melchiora Wańkowicza i wielu innych gości; wspominała dramatyczne wydarzenia z okresu II wojny światowej. W roku 1949 zawarła związek małżeński z doktorem Augustynem Dziubkiem, żołnierzem AK Limba, kurierem wojennym, późniejszym długoletnim zastępcą dyrektora Szpitala Rejonowego w Nowym Targu. Bardzo trudnym okresem dla *Apteki pod Zbawicielem* i jej właściciela Jana Neupauer był okres stalinowski i komunistyczny, z tragiczną i jakże niesprawiedliwą decyzją upaństwowienia apteki 9 stycznia 1951 roku. Od tej pory apteka Magdaleny Dziubek działała jako apteka społeczna nr 110 w Jabłonce. Po upadku komunizmu w Polsce, w latach 90. Magdalena Dziubek odzyskała swoją rodzową aptekę, ale jak humorystycznie mówiła: *musiałam państwu zapłacić za swoją rodziną aptekę, co to tatuś ją wybudował na swoim. Taki sobie paradoks.*

Odeszła od nas niezwykła Orawianka, kobieta szlachetna i odważna, w jej losy wpisują się trudne i często dramatyczne, ale też piękne i wzruszające wydarzenia z dziejów naszego regionu.

Oprac. Robert Kowalczyk

Józefa Mikowa o Janu Piekarczyku starszym

- Na tej stacji przyszło nam tam czekać dosyć długo. Z nudów zaczęliśmy z p. Piekarczykiem bawić się w przepowiednie co do naszego dalszego losu. Co do nas dwu, byliśmy obydwaj jednego przekonania, że nas rozstrzelają lub powieszą. Zastanawialiśmy się więcej nad losem ostatnich siedmiu. W całej gmatwaninie i beładzie jaki panował w Czechosłowacji trudno było coś wywnioskować, gdyż robiło się tam wtedy wszystko z dziś na jutro z powodu wojny, w której Węgry bili na łeb na szyję Czechów. Żeby nie doznawać próżni zbyt wielkiego rozczarowania - każdy przedstawiał swoją sprawę jaknajczarniej. Wyjątkiem w tym wypadku był Ks. Hritz (słowak) który był pewien, że po przesłuchaniu uwolnią go zaraz jak im on opowie swoje rzekome "zasługi dla republiki czechosłowackiej". Rozmowy nasze co do dalszych naszych losów poszły aż

dotąd, że syn p. Piekarczyka w ten sposób mówi do Ojca: "Tatusiu! Jeżeli Was skazą na śmierć, to w takim razie ja pójdę za Tatusia umrzeć, bo Mamusia zamartwiłaby się jakby Tatuś nie wrócił do tych w domu pozostałych drobnych dzieci. Widzicie, Wy macie dużo obowiązków, - siostry i bracia straciliby ojca - ja zaś młody więc i umrzeć łatwo. Za Tatusia chętnie umrę!" Pan Piekarczyk wtedy mówi do syna: "Dziecko moje! Nigdy nie pozwolę nato! Ja już stary jestem a ty młody. Więcej potrafisz ty zdziałać dla Polski i dla ludu niż ja stary. Zresztą wstyd by mię było, gdybym się bał tak zaszczytnej śmierci, a tobie młodemu pozwoliłbym umrzeć." Na koniec machnął ręką i powtórzył swoje ukochane przysłowie: "Naostatku! Dyć to za naród i za Polskę!". Słuchając tej rozmowy - oczy zaszyły mi łzami, głowę skierowałam więc w inną stronę aby ukryć moje wzruszenie i łzy obetrzyć. - Od chwili jak wspólnie zaczęliśmy pracować dla jednej sprawy, poznałam w Panu Piekarczykowi nieugiętą wolę i przepiękny charakter. Zaś w czasie, kiedy pod bagnetami wieźli nas w samochodzie przed dom Jego, i kiedy zawołał do swojej żony i dzieci: "Nic to dzieci, to wszystko za Polskę" urósł w moich oczach na bohatera woli - a po tej rozmowie z synem, to twierdzę, że gdybym stawiała pomniki wielkim patriotom i szlachetnym charakterom, to za symbol tych własności wzięłabym p. Piekarczyka. Dumnam też jest niezmiernie, że jesteśmy druhami jednej idei.

Źródło: Z pamiętnika Józefy Mikowej

70-lat Babiogórskiego Parku Narodowego

Rozwój turystyki zaczął się na początku XX wieku, kiedy na obszarze Babiej Góry powstało kilka ważnych szlaków turystycznych. Większość z nich przetrwała do dnia dzisiejszego.

W 1897 roku niemieckie towarzystwo turystyczne Beskidenverein (BV) zaczęło dodawać do każdego koloru szlaku po dwa białe paski z góry i z dołu.

Polacy również aktywnie włączyli się w znakowanie babiogórskich ścieżek. Dzięki swojemu wielkiemu zaangażowaniu Hugo Zapałowicz wyznakował w 1906 roku w rejonie Zawoi i Babiej Góry 40 km szlaków turystycznych, w tym również szlak wiodący z Suchoj Beskidzkiej przez Magurkę do Zawoi Centrum, uważany za najstarszy polski szlak w Beskidach.

W 1905 roku na południowych stokach około 700 metrów od szczytu Babiej Góry towarzystwo Beskidenverein rozpoczęło budowę schroniska górskiego, pierwszego murowanego schroniska na Babiej

Górze. Ekspansja Niemców w tym rejonie wkrótce spotkała się z odpowiedzią ze strony polskiej. Przez kilka miesięcy toczyła się tak zwana „wojna na pędzle”, polegająca na wzajemnym zamalowywaniu znaków turystycznych.

Podczas każdej z dwóch wojen światowych ruch turystyczny na obszarze Babiej Góry ulegał znacznemu zahamowaniu – aż do 1953 roku rejestrowano niewielką liczbę turystów. Dopiero złagodzenie przepisów o ruchu ludności w strefie przygranicznej, a także utworzenie Parku otworzyło drogę do pełnego rozwoju babiogórskiej turystyki.

Położenie Babiej Góry na przecięciu ważniejszych tras turystycznych określa jej główną rolę w organizacji turystyki. Na wschodzie Babia Góra łączy się z Pasmem Policy,

a na zachodzie z Pasmem Jałowca i Pilska. Wybudowanie w 1968 roku drogi biegnącej przez Przełęcz Lipnicką i łączącej Zawoję z Zubrzycą spowodowało lepszą dostępność turystyczną masywu, a więc wzrost liczby turystów na wchodzących na babiogórskie szlaki. Dzięki tej drodze uzyskano też najkrótsze połączenie Śląska z Tatrami. We wsiach u podnóża Babiej Góry, po jej północnych i południowych stokach, na początku lat sześćdziesiątych XX wieku zaczęły intensywnie rozwijać się bazy: noclegowa, gastronomiczna i sportowa.

www.lipnicawielka.pl

fot. Łukasz Sowiński

Orawianie w Chicago

Dwa wielkie spotkania Orawian to Opłatek oraz Odpust na Świętego Jana połączony z piknikiem. W tym roku 2024 nasz Odpust orawski odbył się 30 czerwca u Ojców Salwatorian w Indianie przy Kościele Our Lady of Częstochowa Shrine w Merrillville Indiana.

Każdego roku zjeżdża się grupa Orawian oraz sympatyków naszego Koła Babia Góra, którzy uczestniczą, jak nam nakazuje nasza wiara i tradycja, we mszy świętej odpustowej, a następnie wszyscy bawimy się w ogrodach tego wspaniałego klasztoru.

Msza święta odpustowa odprawiana jest przez naszego orawskiego Kapelana Krzysztofa Paluch oraz Księdza Mikołaja i pozostałych Księży Salwatorian.

Za oprawę muzyczną odpowiedzialni są Marysia i Alek Jazowscy, którzy prowadzą Zespół dziecięcy oraz nasza niezawodna Kapela orawska na czele z Kapelmistrzem Arturem Jazowskim. Nasi Trombici sygnałem i melodią wygraną na rogach pasterskich zwołują wszystkich na mszę.

W tym roku gościło na naszym odpuscie dużo przedstawicieli z innych kół zrzeszonych w ZPPA. Każde koło rozpoznawalne było poprzez sztandary.

Pani Prezes Hania Palenik była wdzięczna każdemu

któ przybył na odpust, wszystkim ślicznie podziękowała za mszę świętą, jej oprawę, koncelebrę i zaprosiła po mszy na piknik oraz wspólny obiad serwowany przez niezastąpioną obsługę w kuchni. Dla nich to należy się wielkie podziękowanie, bo trzeba się natrudzić, aby zaspokoić nasze podniebienia. Oczywiście nasze placki ziemniaczane są największym rarytasem.

Po posiłku mogliśmy wspólnie spotkać się w ogrodzie na ławeczkach, postłuchać muzyki i śpiewu orawskiego oraz potańczyć w rytm muzyki zespołu „Ich dwoje”, nie braknie też „okowitki” i zimnego piwka. Jak trochę zasumi w głowie to śpiew wychodzi lepiej i nikt nie narzeka, że go bolą kolana i nie może tańczyć.

Na Święcie Pasterskim w Lipnicy śpiewało się „Smrecki moje smrecki, łodydym wos precki, nie bede tu bywać nie bede wom spiewać”. Z tej tęsknoty i sympatii do naszego regionu kultywujemy te nasze tradycje, „godomy po łorawsku” i uważam, że to „jes piykne”. Pomiędzy naszymi rozmowami i śpiewem rozlega się również język angielski, którym biegle posługują się nasze dzieci orawskie urodzone na ziemi amerykańskiej. Jednak najpiękniejsze jest to, że po zbliżeniu się do swoich rodziców zaczynają mówić po polsku, a czasami i naszą orawską gwarą. Z tego jesteśmy bardzo dumni.

Już niejednokrotnie zdarzyło się, że dawni członkowie zespołu potrafią się zjednoczyć, utworzyć grupę i na weselu swojej koleżanki czy kolegi zatańczyć po orawsku. Duma - wszczepiliśmy im naszą tradycję.

Każdy z nas znajdzie na odpuscie osobę, z którą może porozmawiać, nacieszyć się spotkaniem, ale przychodzi końcówka i po odśpiewaniu Apelu Jasnogórskiego rozjeżdżamy się do domów.

Jak wcześniej napisałam placki ziemniaczane są wspaniałym smakołykiem dla nas i nie tylko, ponieważ nasza niezastąpiona ekipa orawska piecze placki ziemniaczane na piknikach innych kół góralskich. W skład tej ekipy wchodzi: Alek i Ania Pakos. Jasiu i Hania Fischer, Hania i Józef Palenik, Mirek i Marysia Jazowscy. Dla nich składamy - serdeczny Bóg zapłać - ponieważ trzeba poświęcić niejedno niedzielne popołudnie, aby iść jako przedstawiciele z Orawy i pracować w kuchni niejednokrotnie w upalny dzień.

Orawa Soccer

Nasz orawski zespół piłkarski „Orawa soccer” który gra w Lidze Podhalańskiej pod kierownictwem Zbyszka Szlembarskiego i trenera drużyny Ryśka Burego odnosi sukces.

W trzydziestym wiosennym sezonie Ligii Podhalańskiej, grupa piłkarzy „Orawa Soccer” zostaje Mistrzem. Z tego tytułu cieszą się nie tylko sami zawodnicy, ale również nasi niezastąpieni, nieugięci i wytrwali kibice.

W tym sezonie zabrakło wśród kibiców jednego z nich. Jednak przyjaźń między nimi pokazała, że są wielcy, a mianowicie, zdjęcie św. pamięci Mariana zostało postawione między nimi.

Wszyscy Orawianie cieszymy się z tego sukcesu. Relacje z meczów można obejrzeć na zdjęciach oraz na stronie FB Ligii Podhalańskiej lub Zespołu Orawa. Zapraszam do śledzenia wydarzeń - Co nowego w Lidze Podhalańskiej.

Teksty: Elżbieta Kucek - korespondent "GN" z Chicago, fot. archiwum Klubu Babia Góra w Chicago

Polski Klub Wisconsin Dells/Lake Delton

Polski Klub Wisconsin Dells/Lake Delton został założony w 1984 roku z myślą o podtrzymywaniu naszej polskiej kultury, tradycji, wiary i języka. Wisconsin Dells i Lake Delton to miejsce w stanie Wisconsin słynące z wielu atrakcji turystycznych.

Polski Klub zarządzany był i nadal jest przez grupę ludzi, którzy przybyli do Wisconsin, USA z różnych stron Polski. Przewodniczy im obecnie (już od 2011 roku) Andrzej Pakos urodzony i wychowany w Lipnicy Wielkiej. Dorobek i osiągnięcia Klubu są wynikiem wieloletniej i bezinteresownej pracy ludzi dobrej woli. Najważniejsze z nich to:

- założenie i wspieranie Polskiej Szkoły istniejącej przy Klubie już od samego początku,
- niedzielna Msza św. w języku polskim,
- wsparcie finansowe budowy nowego Kościoła Katolickiego pod wezwaniem św. Cecylii w Wisconsin Dells należącego obecnie do Pastorału św. Jana Pawła II,
- sprowadzenie kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej, który znajduje się obecnie w Kościele św. Cecylii,
- zebranie funduszy na witraż św. Jana Pawła II umieszczonego w budynku Kościoła,
- zakupienie sztandaru reprezentującego Polski Klub Wisconsin Dells/Lake Delton,
- organizowanie corocznych zabaw, ognisk, spotkań

- świętecznych dla Polonii,
- wsparcie finansowe lokalnej Policji, Straży Pożarnej, młodzieżowych grup sportowych, Misji na Haiti, parafialnej spiżarni dla potrzebujących, szpitali i organizacji takich jak American Cancer Society, St. Jude Children's

Research Hospital,
- jednorazowe stypendia naukowe dla młodzieży polskiego pochodzenia kończącej liceum (od 2011 roku stypendia otrzymało 38 młodych ludzi).

Klub jest częścią społeczności Wisconsin Dells i Lake Delton, więc promuje Polskość na corocznych obchodach zakończenia sezonu turystycznego zwanego Wo-Zha-Wa. Klub ma swoje stoisko z polskim jedzeniem. Duża grupa dzieci i dorosłych bierze udział w Paradzie kończącej te trzy dni świętowania. Reprezentują oni nasz Klub i Polskę swoimi regionalnymi strojami, biało- czerwonymi

barwami i polską muzyką. Jest to jedyna okazja na zebranie funduszy, które pozwalają kontynuować działalność Klubu i możliwość wspierania innych.

W kwietniu tego roku Polski Klub świętował obchody 40 lat istnienia. Obecny zarząd pracujący razem od 2011 roku wyróżnił i podziękował tym, którzy rozpoczęli to dzieło wiele lat temu. Zarząd ma nadzieję, że ta praca będzie kontynuowana i przekazywana z pokolenia na pokolenie, aby dzieci urodzone już na tej amerykańskiej ziemi nie utraciły kontaktu z ojczyzną ich rodziców i dziadków.

Tekst: Iwona Pakos

Realizacja projektu socjalnego „Aktywny Senior”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej w dalszym ciągu realizuje projekt socjalny „Aktywny Senior”. Projekt cieszy się coraz większym zainteresowaniem i jest pozytywnie odbierany. Seniorzy w ostatnim kwartale skorzystali z różnych form aktywizacji społecznej.

Na początku czerwca w Kawiarence Społecznej odbyły się warsztaty pszczelarskie dla seniorów, które poprowadziła Pani Ewa Magiera. Seniorzy z dużym zaciekawieniem i wnikliwością wzięli udział w tym „słodkim” spotkaniu. Z kolei w dniu 19. 06. 2024 r. korzystając z pięknej letniej pogody wybrali się do miejscowości Klin na Słowacji aby zobaczyć i pomodlić się przy gigantycznym pomniku Chrystusa zbawiciela z rozłożonymi rękami. Nazwa Rio de Klin przyjęła się w nawiązaniu do słynnego pomnika znajdującego się w Rio de Janeiro.

W sierpniu na Polanie Stańcowej miało miejsce ognisko integracyjne seniorów z Wójtem Gminy Lipnica Wielka Mateuszem Lichosyt oraz warsztaty prozdrowotne na świeżym powietrzu z Panią Anną Żółtek, fizjoterapeutką. Spotkania były świetną okazją do wspólnych rozmów, wymiany poglądów i biesiadowania. Następnie 20 sierpnia br. odbył się wyjazd edukacyjny do Bochni, do tamtejszej Kopalni Soli. Trzygodzinne zwiedzanie obfitowało w zdobywanie ogromu wiedzy na temat początków wydobywania soli z podziemi. Na uwagę zasługują profesjonalnie

wykonane aranżacje historyczne i prezentacje jak również zwiedzanie kaplicy św. Kingi - patronki górników solnych. Szczególnie w pamięci utkwii wszystkim seniorom przejażdżka górniczą kolejką wzdłuż kopalni.

Projekt socjalny „Aktywny Senior” będzie realizowany do grudnia 2024 roku i finansowany jest ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego oraz przy współpracy ze Stowarzyszeniem Lipnica Wielka na Orawie.

tekst: Edyta Wontorczyk

I SeniOrawa na Orawie

W trakcie Gminnych Dożynek po raz I na Orawie odbyła się SeniOrawa – zmagania seniorów poprzez zabawę, mające na celu wspieranie funkcjonowania społecznego i aktywności seniorów oraz integracja tych grup oraz integracja międzypokoleniowa.

Cieszymy się, że tak ochoczo i z wielkim zaangażowaniem seniorzy podeszli do tej „rywalizacji” i przyjęli zaproszenie.

Z okazji SeniOrawy naszą gminę i seniorów odwiedzili seniorzy z sąsiednich wsi: Z Lipnicy Małej i z Podwilka. Te zespoły rywalizowały ze sobą w 4 konkurencjach:

- przygotowanie babcinej potrawy
- scenka z życia seniora
- przyśpiewka co duszę rozweseli
- najsympatyczniej ubrana grupa

W SeniOrawie wzięły udział 4 grupy seniorów: Rodzina Kolpinga z Lipnicy Małej, Koło Gospodyń Wiejskich z Podwilka, 2 grupy seniorów z Lipnicy Wielkiej. Jury w składzie: Renata Martyniak, Agnieszka Małucha, Edyta Wontorczyk oraz ks. Mateusz Zbroja oceniło w pierwszej kolejności potrawy babcine przygotowane przez seniorów. Była

Kminówka ze rzepą, Gryśka z sokiem malinowym, Zawijańce z serem. W następnej kolejności oceniono śpiew grup, ich zdolności aktorskie podczas przedstawiania scenki z życia seniora oraz ich fantazyjny ubiór.

Każda grupa otrzymała pamiątkowe gadżety – kominy, medale, dyplomy oraz nagrody rzeczowe.

Oto wyniki I SeniOrawy na Orawie:

I miejsce – za babciną potrawę „Kminówka” „Aktywni Seniorzy” z Lipnicy Wielkiej

I miejsce – dla najsympatyczniej ubranej grupy – Seniorzy z Lipnicy Wielkiej,

I miejsce – za przyśpiewkę co duszę rozweseli – Rodzina Kolpinga z Lipnicy Małej,

I miejsce – za scenkę z życia seniora – Koło Gospodyń Wiejskich z Podwilka,

I SeniOrawa na Orawie – zadanie realizowane przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego oraz przy współpracy Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie, Gminy Lipnica Wielka, Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej oraz Gminnego Centrum w Lipnicy Wielkiej.

Dziękujemy za tak pozytywny odbiór naszego pomysłu, cieszymy się że seniorzy są u nas tak mocną, aktywną i pozytywną grupą społeczną, no i cóż... mamy nadzieję że bawili się dobrze i z chęcią przyjadą za rok na II SeniOrawę na Orawie.

E.W. / fot. Organizatorzy

Piknik turystyczny na Marysinej Polanie w Lipnicy Wielkiej wraz z 5. Plenerem Rzeźbiarskim

Zakończył się Piknik Turystyczny wraz z 5. Plenerem Rzeźbiarskim na Marysinej Polanie w Lipnicy Wielkiej – miejscu niezwykle urokliwym, przepięknym krajobrazowo.

Tegorocznym tematem przewodnim imprezy był tytuł: Lipnica Wielka – Białe serce Orawy. Białe – czyli w gwarze orawskiej niebieskie. Niebieskie zaś – to nawiązanie do nieba i postaci Józefiny Machay Mikowej – orawskiej męczennicy.

Podczas pikniku zorganizowano gry i zabawy plenerowe, naukę rękodzieła, warsztaty artystyczne, pokaz rzeźbiarski, degustacje regionalnych potraw Koła Gospodyń Wiejskich z Lipnicy Wielkiej. W imprezę zaangażowani byli wspaniali artyści z Orawy, szukając natchnienia właśnie w tym

orawskim symbolu i niezwyklej przyrodzie. Tego roku zaszczytli nas swą obecnością i talentem artyści różnych dziedzin: Antoni Antolak, Karolina Antolak, Elżbieta Kowalczyk, Eugeniusz Lichosyt, Aleksander Węgrzyn. To dzięki nim, co roku, plener ma niesamowitą atmosferę i wspaniały poziom artystyczny.

Pracy artystów towarzyszyły dodatkowe atrakcje. Niezwykle ciekawie przedstawiono rekonstrukcję historyczną w wykonaniu Podhalańskiej Grupy Rekonstrukcji Historycznej ZP Błyskawica; W sposób bardzo wciągający do wspólnego śpiewania

wystąpiły wyjątkowo utalentowane „kobietki”: *Mama i Córka* czyli Beata Buszka „Beti” i Katarzyna Buszka.

Było nam niezmiernie miło, że przychodzące osoby podchodzą do tej imprezy coraz bardziej piknikowo, przynoszą kocyki, a atmosfera podczas pikniku jest niezwykle spokojna. Jest to taki oddech między codziennością.

Organizatorami imprezy byli: Gmina Lipnica Wielka, Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej oraz Stowarzyszenie ART Orawa i Stowarzyszenie Rozwoju Orawy.

Dziękujemy Państwu za liczne przybycie, piknikowanie i do zobaczenia za rok. Dziękujemy za patronat medialny najwspanialszej ekipie Orawa.tv. Dziękujemy również za nieocenioną pomoc jednostce OSP Lipnica Wielka – Murowanica i OSP Lipnica Wielka – Centrum.

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego.

tekst: K.K.

fot. Grzegorz Rzepiszczak

Wyniki Konkursu na Orawski podcast historyczny pt. Orawska Historia

Konkurs na Orawski Podcast rozstrzygnięty.

Znadesłanych prac wyłoniliśmy zwycięzców. Czujemy niezwykle podekscytowanie mogąc przekazać wyniki.

Podcasty zostały przeczytane, poddane wnikliwej analizie oraz ocenione przez trzech wspaniałych Panów:

Mateusz Lichosyt – Wójt Gminy Lipnica Wielka

Adam Mółka – twórca cyfrowy, popularyzator formy podcastowej na swoim kanale „Czy ja wiem?”

Robert Kowalczyk – regionalista, polonista, dziennikarz.

Celem konkursu było promowanie jakości, oryginalności i kultury przekazu różnych form dźwiękowych w mediach cyfrowych oraz stworzenie dostępnej online medioteki oraz promowanie wartości kulturowych i patriotycznych regionu. Komisja, oceniając prace, zwróciła uwagę na oryginalność i kreatywność w kształtowaniu treści, dynamikę narracji i akcji, budowę relacji ze słuchaczem oraz oczywiście na merytoryczną stronę podcastu.

Autorzy przywołali charyzmatyczne postaci z historii Orawy oraz ważne dziejowe momenty, często przywołując ciekawe fakty i okoliczności. Nagrodzone prace wyróżniają się podcastową formą, ciekawą narracją, opowieścią, która przybliży współczesnemu słuchaczowi historię Orawy. Z pewnością będą stanowić dodatkowe źródło poszerzania wiedzy na temat regionu.

Komisja postanawia przyznać miejsca i nagrody rzeczowe podcastom:

1 miejsce - nagroda rzeczowa oraz nagranie podcastu - Karolina Suwada ps. Heide, Lipnica Wielka, lat 19, za podcast historyczny bez tytułu opisujący w pigułce historię Orawy. Scenariusz zawiera wiele interesujących ciekawostek i doskonale nadaje się do formy podcastowej. Tekst jest angażujący, a proporcje między faktami, a ciekawostkami są dobrze wyważone. Materiał ma duży potencjał na dobry podcast.

1 miejsce - nagroda rzeczowa oraz nagranie podcastu - Amelia Kramarz ps. Motyl, lat 12, SP Kiczory, za podcast „Niezlomna Orawianka”. Podcast rozpoczyna się niczym wciągająca opowieść kryminalna, budząc ciekawość słuchacza. Brakuje w nim jednak szerszego kontekstu historycznego, przez co trudniej zrozumieć motywacje

bohaterów i wagę wydarzeń. Niejasne pozostają cele gestapowców oraz rola przyjaciół, których bohaterka miała wydać. Chciałoby się dowiedzieć więcej o samej postaci, jej życiu i tym, czego od niej oczekiwano dlatego warto popracować przed nagraniem nad dopracowaniem podcastu, aby w pełni oddać hołd niezłomnej Orawiance.

2 miejsce - nagroda rzeczowa oraz nagranie podcastu - Zuzanna Antalczyk i Radosław Brenkus ps. Aurora i Radziu, lat 14, SP 4 (obecnie ZS) za podcast „Człowiek o wielkim sercu”.

Scenariusz od początku przyjmuje formę podcastową i posiada intrygujący wstęp. Do dopracowania do nagrania dynamika i akcja. Materiał jest interesujący do czytania, ale może okazać się monotony w formie audio.

Wyróżnienie i nagrody rzeczowe otrzymują:

- Emilia Brenkus, lat 12 i Gabriela Michalak, lat 13 – SP 4 za podcast „Życie Józefiny Machay-Mikowej”

- Tomasz Łowas i Norbert Pochopień, lat 14 – SP 4 za podcast „Orawa niepodległa”

UWAGA UWAGA!!! Obiecaliśmy też nagrodę dla szkoły, z której wpłynęło najwięcej podcastów. Jest to wyjazd dla 25 uczniów do Małopolskiego Centrum Nauki Cogiteon i wyjazd ten „wędruje” do Szkoły Podstawowej Nr 4 im. dra Emila Kowalczyka. Serdecznie gratulujemy i dziękujemy za mobilizację. Organizatorzy skontaktują się ze szkołą, w celu ustalenia szczegółów wyjazdu.

Organizatorami Konkursu byli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, Stowarzyszenie Rozwoju Orawy, Grupa robocza Orawa2024, a koordynatorkami: Karolina Kowalczyk i Renata Martyniak ze Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie.

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego w ramach projektu Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie „Orawskie Inicjatywy Edukacyjne”.

tekst: K.K.

Kryminalnie pod Babią Górą – spotkanie seniorów z Ireną Małysą

Niezmiernie miło było gościć 19 września 2024 r., po raz pierwszy w naszej gminie, Panią Irenę Małysę, autorkę kryminałów, która z wykształcenia jest pedagogiem specjalnym.

Pani Irena Małysa prywatnie prowadzi własną firmę oraz dom tymczasowy dla bezdomnych psów. Jest zakochana w folklorze. Jej debiut literacki, „W cieniu Babiej Góry” (2021), otwierający cykl opowieści o Baśce Zajdzie, podbił serca czytelników w Polsce i zyskał miano bestsellera. Kolejne przygody bohaterki znalazły się w książkach „Więcej niż jedno życie” (2022), „Daleko od Babiej Góry” (2023), „Demony Babiej Góry”(2024). Pani Irena obecnie jest w trakcie pisania kolejnej opowieści.

Spotkanie literackie z seniorami, które miało miejsce na Placu Piotra Borowego odbyło się przy współpracy z Gminą Lipnica Wielka, Stowarzyszeniem Lipnica Wielka na Orawie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej, Gminnym Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, Gminną Biblioteką Publiczną w Lipnicy Wielkiej i Stowarzyszeniem Rozwoju Orawy.

Zadanie realizowane przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego w ramach projektu Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie pn. „Miejsca przyjazne seniorom w Lipnicy Wielkiej na Orawie”.

tekst E.W. / fot. Monika Eiserbeck

 MAŁOPOLSKA

Orawianie im. Heródka na Sabałowych Bajaniach

Zespół Orawianie im. Heródka wziął udział w Festiwalu Folkloru Polskiego – 58. Sabałowych Bajaniach w Bukowinie Tatrzańskiej – Ogólnopolskim Konkursie Gawędziarzy, Instrumentalistów, Śpiewaków, Drużbów i Starostów Weselnych, odbywających się w dniach 11-13 lipca 2024 r.

Zespół wziął udział zarówno w otwarciu *Bajań*, jak i w zmaganiach konkursowych.

Miło nam poinformować, że Orawianie przywieźli z Bukowiny nagrody:

- w kategorii instrumentalistów – kierownik zespołu Eugeniusz Karkoszka – I miejsce
- w kategorii młodzieżowych grup śpiewaczych – (Weronika Fitak, Aleksandra Dziubek, Kamila Kramarz, Kornelia Karkoszka, Gabriela Jasiura, Agata Karaś) – I miejsce
- w kategorii gawędziarzy – Dominika Żywczak – II miejsce
- w kategorii instrumentalistów młodzież – Szymon Gombarczyk – wyróżnienie.

Gratulujemy serdecznie i dziękujemy za reprezentację Orawy oraz podtrzymywanie tradycji naszych ojców.

Tekst: E.K.

Uroczyste wręczenie Stypendium Wójta Gminy Lipnica Wielka za rok szkolny 2023/2024

W dniu 2 września 2024 roku odbyło się uroczyste wręczenie Stypendium Wójta Gminy Lipnica Wielka za rok szkolny 2023/2024 dla najzdolniejszych uczniów ze szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych pobierających naukę na terenie naszej gminy oraz Nagrody Wójta Gminy Lipnica Wielka za wybitne osiągnięcia sportowe.

W gronie nagrodzonych znalazło się 53 uczniów, w tym 32 uczniów z klas IV-VI, 10 uczniów z klas VII-VIII, 10 uczniów z Liceum Ogólnokształcącego oraz 1 uczeń z Technikum w Lipnicy Wielkiej. Nagrodę Wójta Gminy Lipnica Wielka za wybitne osiągnięcia sportowe otrzymało 2 uczniów ze Szkoły Podstawowa nr 3 im. Św. Stanisława Kostki w Lipnicy Wielkiej w kategorii skoki narciarskie oraz 1 uczeń z Zespołu Szkół w Lipnicy Wielkiej w kategorii szachy.

Stypendium Wójta Gminy Lipnica Wielka za wysokie wyniki w nauce w roku szkolnym 2023/2024 otrzymali:

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Św. Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej: Dziubek Magdalena, Gombarczyk Krystian, Janowiak Bartosz, Janowiak Natalia, Kłozyk Karolina, Michalak Wiktoria, Mikłusiak Aleksandra, Olesińska Wiktoria, Pawlak Norbert, Pawlak Julia, Plaszczyk Kacper.

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Józefiny i Emila Mików w Lipnicy Wielkiej: Gonciarczyk Justyna, Jaskowiak Julia, Karkoszka Piotr, Kurek Aleksandra, Łopatniuk Julia, Machajda Szymon, Pietrzak Antonina, Praszek Olivia, Praszek Justyna, Spiszak Gabriela, Wójciak Lena, Ziemia Kamil, Ziemia Magdalena.

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Św. Stanisława Kostki w Lipnicy Wielkiej: Dunaj Izabela, Dziurczak Bartosz, Dziurczak Mateusz, Fitak Kacper, Fitak Weronika, Kapuściak Wojciech, Lichosyt Faustyna, Lichosyt Lena, Lichosyt Zuzanna, Palenik Filip, Wojdyła Anna, Wójciak Gabriela.

Szkoła Podstawowa nr 4 im. dr Emila Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej: Bryniarska Julia, Socha Antoni, Spyрка Mateusz.

Szkoła Podstawowa im. Bł. Jana Pawła II w Kiczorach: Kramarz Amelia, Warzeszak Laura.

Zespół Szkół w Lipnicy Wielkiej: Dunaj Karolina (LO), Karkoszka Maciej (T), Kłapisz Karolina (LO), Kowalczyk Oliwia (LO), Kramarz Małgorzata (LO), Kubacka Kinga (LO), Lichosyt Anna (LO), Pilarczyk Krystian (LO), Szumilas Sabina (LO), Warzeszak Viktoria (LO), Żegleń Ewelina (LO).

Stypendium Wójta Gminy Lipnica Wielka za najwyższy średni wynik z egzaminu ósmoklasisty: Bryniarska Julia – Szkoła Podstawowa nr 4 im. dr Emila Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej, Surowczyk Krzysztof – Szkoła Podstawowa nr 4 im. dr Emila Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej.

Stypendium Wójta Gminy Lipnica Wielka za najwyższy wynik z egzaminu maturalnego z przedmiotów

obowiązkowych: Warzeszak Viktoria – Zespół Szkół w Lipnicy Wielkiej.

Nagroda Wójta Gminy Lipnica Wielka za wybitne osiągnięcia sportowe: Joanna Bandyk – szachy, Bronisław Kidoń – skoki narciarskie, Antoni Kidoń – skoki narciarskie.

Wszystkim nagrodzonym serdecznie gratulujemy dotychczasowych osiągnięć w nauce oraz w sporcie i życzymy, aby to wyróżnienie było inspiracją do dalszego rozwoju talentu i osiągnięcia jeszcze lepszych wyników.

Wręczenie aktu nadania stopnia zawodowego nauczyciela mianowanego

Nauczyciele, którzy pomyślnie zdali egzamin przed komisją egzaminacyjną w dniach 29 oraz 30 lipca 2024 roku, odebrali akt mianowania z rąk Pana Mateusza Lichosyta – Wójta Gminy Lipnica Wielka w towarzystwie Pani Marzeny Michalak Dyrektora Centrum Usług Wspólnych w Lipnicy Wielkiej.

Przy nadawaniu stopnia nauczyciela mianowanego wszyscy nauczyciele ślubowali:

Rzetelnie pełnić swą powinność nauczyciela wychowawcy i opiekuna młodzieży, dążyć do pełni rozwoju osobowości ucznia i własnej, kształcić i wychowywać młode pokolenie w duchu umiłowania Ojczyzny, tradycji narodowych, poszanowania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Tak mi dopomóż Bóg.

Akt awansu otrzymali nauczyciele zatrudnieni w poniższych szkołach:

- **Pani Justyna Kulawiak** – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Józefiny i Emila Mików w Lipnicy Wielkiej,
- **Pani Katarzyna Wontorczyk** – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Józefiny i Emila Mików w Lipnicy Wielkiej,
- **Pani Bogusława Lichosyt** – Szkoła Podstawowa nr 4 im. dr Emila Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej,
- **Pani Gabriela Trzop** – Szkoła Podstawowa im. Bł. Jana Pawła II w Kiczorach,
- **Pani Katarzyna Pałka** – Publiczne Przedszkole w Kiczorach,
- **Pani Kinga Pardel** – Publiczne Przedszkole w Kiczorach,
- **Pan Adam Czerwień** – Zespół Szkół w Lipnicy Wielkiej.

Otrzymanie awansu jest wyrazem uznania dla pracy nauczyciela, zaangażowania w rozwój uczniów oraz podnoszenia własnych kwalifikacji zawodowych.

Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów w pracy zawodowej!

Informacja o konkursach na dyrektorów w lipnickich placówkach oświatowych

Początek roku szkolnego 2024/2025 przyniósł zmiany wśród zarządzających lipnickimi placówkami oświatowymi. W trzech jednostkach kolejną pięcioletnią kadencję rozpoczęli dyrektorzy:

- Pan Łukasz Kłozyk w Szkole Podstawowej nr 1 im. Św. Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej,
- Pan Tomasz Kramarz w Szkole Podstawowej im. Bł. Jana Pawła II w Kiczorach,
- Pan Wojciech Janiszewski w Zespole Szkół w Lipnicy Wielkiej.

Natomiast w Publicznym Przedszkolu zgodnie z przepisami prawa oświatowego, Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt powierzył pełnienie obowiązków dyrektora na okres 10 miesięcy Pani Lucynie Fitak.

Nowo wybranym dyrektorom życzymy wszelkiej pomyślności, nieustającej pasji w codziennej pracy, wytrwałości i satysfakcji w kontynuacji wyzwań zawodowych.

„Podróże z klasą” w Gminie Lipnica Wielka

„Podróże z klasą” to nowe przedsięwzięcie Ministra Edukacji, polegające na wsparciu organów prowadzących szkoły w realizacji przygotowania i przeprowadzenia wycieczek szkolnych.

Celem przedsięwzięcia jest uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania tradycji, kultury oraz osiągnięć polskiej nauki. Uczenie się oparte na praktycznym odkrywaniu kultury, czy też eksperymentowaniu w centrach nauki, stworzy uczniom warunki do zdobywania nowych umiejętności w niepowtarzalnym środowisku edukacyjnym.

W 2024 roku Gminie Lipnica Wielka przyznano dofinansowanie do dwóch wycieczek na łączną kwotę 90.000,00 zł. Pozyskane środki można przeznaczyć na pokrycie kosztów takich jak: koszty przejazdu, bilety wstępu, zakwaterowania, wyżywienie, ubezpieczenie uczestników wyjazdu.

Zespół Szkół w Lipnicy Wielkiej zorganizuje tygodniowy wyjazd uczniów nad morze do Jastrzębiej Góry a uczestnicy odwiedzą m. in. Malbork, Gdańsk, Westerplatte i Gdynię. Natomiast drugą czterodniową wycieczkę zrealizuje Szkoła Podstawowa nr 1 im. Św. Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej do Torunia.

Życzymy kolejnych niezapomnianych wrażeń naszym uczniom.

Teksty dot. oświaty M. Michalak - dyr. CUW

Co słyhać w Szkole Podstawowej nr 1

Ostatnie trzy miesiące przed wakacjami upłynęły zarówno uczniom jak i nauczycielom niezwykle szybko, ale obfitowały też w różne, ciekawe wydarzenia, które niejednemu z nas pozostaną w pamięci i w sercu...

KONKURSY

Wielką radość i satysfakcję przyniósł z pewnością Kuratorski Konkurs Biblijny „Z Dobrą Nowiną przez życie, z Ewangelii Świętego Mateusza”, gdyż dwoje uczniów naszej szkoły wzięło udział w finale tegoż konkursu, a Krystian Gombarczyk z kl. V uzyskał tytuł finalisty.

Kolejnym ważnym osiągnięciem był udział naszych uczennic w Wojewódzkim Konkursie Czytelniczo-Plastycznym „Góralskie Cytanie”, w którym Aleksandra Mikłusiak z kl. IV zajęła I miejsce w kategorii plastycznej.

To nie koniec sukcesów... W kwietniu 2024 r. odbył się XIII Gminny Konkurs Czytelniczy „Książka Przyjacielem Mym”, w którym uczniowie naszej szkoły ochoczo wzięli udział, plasując się na podium w trzech kategoriach wiekowych:

KATEGORIA I (klasy III - VI):

II miejsce - Aleksandra Mikłusiak -kl.IV,

KATEGORIA II (klasy V-VI):

I miejsce - Krystian Gombarczyk - klasa V,

I miejsce - Wiktoria Michalak - klasa VI, (ex aequo),

II miejsce - Norbert Pawlak - klasa VI.

KATEGORIA III (klasy VII - VIII):

I miejsce - Karolina Michalak - klasa VIII.

UROCZYSTOŚCI

W maju i w czerwcu miało miejsce kilka niezwykle ważnych uroczystości, kształtujących w naszych uczniach

postawy patriotyzmu, także tego lokalnego, a także ukazujących świat wysokich wartości takich jak prawda, dobro i piękno. Należą do nich uroczyste obchody z okazji Rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Dzień Orawski – przybliżający nam postać Piotra Borowego, Święto Pa-

trona – po raz kolejny, jednak w nowej odsłonie, ukazujące nam postać św. Królowej Jadwigi jako wzoru do naśladowania, wreszcie niezwykle wzruszające pożegnanie pani Anny Cymerman, odchodzącej na emeryturę.

WYCIECZKI

Zarówno w kwietniu, w maju jak i w czerwcu uczniowie naszej szkoły mieli przywilej wzięcia udziału w licznych wycieczkach (także tych z noclegiem), otwierających nowe horyzonty na świat, pozwalających poznać kolejne zakątki Polski, służących ponadto integracji uczniów. Były to: 2 wspólne wyjazdy ze Szkołą Podstawową nr 2, pierwszy do Chorzowa, podczas którego głównymi punktami programu był Stadion Śląski i Planetarium w Parku Śląskim i drugi do Krakowa, z główną atrakcją w postaci Muzeum Lotnictwa Polskiego; wycieczka krajoznawcza kl. IV do Źródłka Piotra Borowego; wycieczka oddziału

przedszkolnego do skansenu w Zubrzycy Górnej i udział w warsztatach „Orawskie skrzynie na skarby”; wycieczka klas I-III do krakowskiego ZOO; pełen atrakcji, trzydniowy wyjazd do Zamościa i Sandomierza.

SPORT I BEZPIECZEŃSTWO

Wiosenna aura sprzyjała także różnorodnym zawodom sportowym, w których uczniowie naszej szkoły także wspaniale się zaprezentowali, osiągawszy niemałe sukcesy. Były to: brązowy medal wywalczony przez uczniów kl. VII i VIII na powiatowych zawodach piłki nożnej; II i III miejsce w kategorii Igrzyska Młodzieży Szkolnej Dziewcząt i Chłopców w biegach przełajowych; indywidualny sukces Macieja Kidonia z klasy VIII, który wywalczył srebrny medal w biegach; 8 edycja Biegu Pasterskiego i sukcesy uczniów m.in. 3 pierwsze miejsca w różnych kategoriach Julii Kucek z kl. III, Szymona Kidonia z kl. I, Natalii Janowiak z kl. VI oraz II miejsce Macieja Kidonia z klasy VIII.

Nie sposób wreszcie zapomnieć o ważnej kampanii zainicjowanej przez naszą szkołę, promującej jeżdżenie na rowerze w kasku pt. „Twój styl – twój kask.”

*Tekst: Katarzyna Buroń
fot. arch. SP 1*

Wieści ze Szkoły Podstawowej Nr 4

Jubileusz 50-lecia Dziecięcego Zespołu Orawianie – dni pełne wspomnień, kultury i integracji

W dniach 14 i 15 września 2024 r. w Lipnicy Wielkiej odbyły się uroczystości związane z jubileuszem 50-lecia Zespołu „Orawianie”. To ważne wydarzenie przyciągnęło licznych gości, dawnych członków zespołu oraz mieszkańców regionu. Dwudniowe obchody były nie tylko okazją do upamiętnienia historii, ale także do podkreślenia nieustającej roli, jaką „Orawianie” odgrywają w pielęgnowaniu tradycji Orawy.

Dzień pierwszy – hołd założycielowi i otwarcie jubileuszu

Pierwszy dzień jubileuszu miał uroczysty i refleksyjny charakter. Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 4 w Lipnicy Wielkiej złożyli wiązanek kwiatów oraz zapalili znicze na grobie dra Emila Kowalczyka, założyciela Dziecięcego Zespołu Regionalnego „Orawianie” im. Heródka. Doktor Kowalczyk, będący jednym z największych orędowników kultury orawskiej, pozostaje postacią szczególnie ważną w historii regionalnego folkloru, co podkreślono w czasie uroczystości. Popołudniowe oficjalne otwarcie jubileuszu, które miało miejsce w Muzeum

Pasterstwa przy Szkole Podstawowej nr 4 im. dra Emila Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej, rozpoczęło się od przywitania gości przez Panią Bożenę Marcinek dyrektora Szkoły Podstawowej nr 4 oraz pana Eugeniusza Karkoszki, kierownika Zespołu „Orawianie”. Wśród obecnych byli m.in. Pan Mateusz Lichosyt, Wójt Gminy Lipnica Wielka, Pani Maria Dominika Wachalowicz-Kiersztyn,

Dyrektor Orawskiego Parku Etnograficznego, Pani Jadwiga Pilch, Kustosz Orawskiego Parku Etnograficznego, Pani Karolina Kowalczyk, dyrektor Gminnego Centrum Kultury, Pani Janina Karkoszka, była dyrektorką szkoły. Pani Bożena Marcinek gorąco i serdecznie przywitała również wszystkich byłych członków Zespołu regionalnego, którzy tak licznie przybyli na tę podniosłą i niezwykłą uroczystość. Podczas spotkania, pani dyrektor Bożena Marcinek przedstawiła historię zespołu, podkreślając jego rozwój i znaczenie dla regionu na przestrzeni ostatnich 50 lat.

Wystąpienia gości i wspomnienie zasłużonych dla zespołu

Wójt Gminy Lipnica Wielka w swoim przemówieniu złożył gratulacje obecnym członkom zespołu oraz podziękował wszystkim osobom, które miały wkład w rozwój

„Orawian”. Szczególnie podkreślono zasługi kolejnych kierowników zespołu, począwszy od śp. dr Emila Kowalczyka, przez Janinę Kowalczyk, Karolinę i Marcina Kowalczyków, aż do obecnego kierownika Eugeniusza Karkoszki. Było to ważne przypomnienie o ludziach, którzy na przestrzeni półwiecza dbali o kultywowanie tradycji swoich ojców i pielęgnowali taniec, śpiew i zwyczaje orawskie. Wspomnienie o Zespole pod kierownictwem dr Kowalczyka z perspektywy osobistej przedstawiła Pani Janina Karkoszka.

Międzypokoleniowe spotkanie i projekcja filmu

Pierwszym punktem programu było wyjątkowe spotkanie międzypokoleniowe – dawni członkowie zespołu mieli okazję spotkać się z obecnymi członkami zespołu, wymieniając się wspomnieniami oraz doświadczeniami z lat działalności w „Orawianach”. Następnie odbyła się projekcja filmu zatytułowanego „Orawianie: przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”, który opowiadał o historii i ewolucji zespołu, ukazując jego wkład w kulturę ludową Orawy.

Wręczenie nagród i otwarcie wystawy fotograficznej

Kolejnym elementem uroczystości było wręczenie nagród zwycięzcom konkursu plastycznego, zorganizowanego przez Szkołę Podstawową nr 4 z okazji jubileuszu. Dzieci biorące udział w konkursie wykazały się ogromną kreatywnością, tworząc prace inspirowane dziedzictwem orawskiego zespołu. Po tej części, pani dyrektor Bożena Marcinek zaprosiła wszystkich na otwarcie wystawy

pt. „Orawianie w fotoobiektywie”, która została zaaranżowana w dolnym korytarzu szkoły. Byli członkowie zespołu mogli odnaleźć na zdjęciach siebie z czasów, kiedy występowali w zespole, a także zwiedzić wnętrza szkoły, w której wielu z nich stawiało pierwsze kroki. Na wystawie zaprezentowano również prace konkursowe, które spotkały się z dużym zainteresowaniem.

Następnym punktem programu był występ zaprzyjaźnionego zespołu „Leszczyniaczy”, który swoimi tańcami i śpiewem zaprezentował swój region. Dzień pierwszy zakończyły posady pod hasłem „Kany się podziały starodowne casy”, czyli wieczór wspomnień i integracji przy muzyce, tańcach i rozmowach. Była to okazja do podzielenia się swoimi doświadczeniami i przeżyciami jakich doświadczyli podczas uczęszczania do zespołu.

Drugi dzień jubileuszu 50-lecia Zespołu „Orawianie” – parada, Msza Święta i występy

Drugi dzień obchodów jubileuszu 50-lecia Zespołu Regionalnego „Orawianie” rozpoczął się od przejazdu wozami przez Lipnicę Wielką. Radosny korowód, w którym uczestniczyli członkowie różnych zespołów, wyruszył z Przywarówki, przejeżdżając główną drogą Lipnicy Wielkiej. Kolorowe stroje ludowe, dźwięki muzyki i śpiew towarzyszyły zespołom, które dumnie reprezentowały swoje tradycje. Przejazd zakończył się przed kościołem, a następnie odprawiona została uroczysta Msza Święta. Liturgię celebrował

proboszcz ks. Jerzy Bargiel, który w swoim kazaniu odniósł się do roli, jaką kultura ludowa odgrywa w budowaniu wspólnoty oraz zachowaniu duchowego i kulturowego dziedzictwa Orawy.

Dalsza część obchodów miała miejsce w Domu Ludowym. Jednym z najważniejszych momentów drugiego dnia obchodów było uroczyste wręczenie nagrody Samorządu Województwa Małopolskiego - Srebrny Medal Polonia Minor dla zespołu „Orawianie”, którą wręczył Pan Marek Wierzbka na ręce Pana Eugeniusza Karkoszki, kierownika Zespołu. Również podziękowania i wyrazy uznania dla Zespołu „Orawianie” przekazała Pani dr Gabriela Olszowska, Małopolska Kurator Oświaty. Odczytał je Pan Leszek Ciężobka Dyrektor Delegatury Kuratorium Oświaty w Nowym Targu i złożył na ręce Pani Bożeny Marcinek oraz Pana Eugeniusza Karkoszki.

W tym dniu na scenie zaprezentowały się różne zespoły folklorystyczne, zaprzyjaźnione z zespołem „Orawianie”, które przyjechały na jubileusz, aby świętować wspólnie z „Orawianami”. Każdy zespół zaprezentował wyjątkowe programy artystyczne, które spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności. Oczywiście, nie mogło zabraknąć występu samego zespołu „Orawianie”, który z dumą zaprezentował swoje najlepsze tańce i pieśni.

Opracowanie: *Lucyna Łowas i Agnieszka Gombarczyk*
/ fot. arch. SP 4

Zespół Szkół w Jastrzębiej Górze

W dniach 16.-22.09.2024 r. uczniowie klas pierwszych i klas starszych Zespołu Szkół w Lipnicy Wielkiej wzięli udział w wycieczce nad morze, dofinansowanej z projektu „Podróże z klasą”.

W poniedziałek 16 września wyruszyliśmy na tygodniową wycieczkę nad Morze Bałtyckie do Jastrzębiej Góry. W trakcie podróży zatrzymaliśmy się w Malborku i wraz z przewodnikami – przemierzając tzw. Trasę spacerową – zwiedziliśmy Zamek.

W Jastrzębiej Górze spędziliśmy 5 dni, ale codziennie wyjeżdżaliśmy na wycieczkę. Pierwszego dnia pojechaliśmy do miasta Hel, odwiedziliśmy Fokarium i obserwowaliśmy karmienie fok. Z portu w Helu płynaliśmy wzdłuż wybrzeża statkiem wycieczkowym Kapitan Morgan, a w drodze powrotnej zwiedziliśmy Muzeum Obrony Wybrzeża. Następnego dnia wraz z przewodnikiem zwiedziliśmy Trójmiasto, Bazylikę Mariacką w Gdańsku, odwiedziliśmy Westerplatte i posłuchaliśmy koncertu organowego w katedrze w Oliwie oraz zwiedziliśmy Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku. Bardzo ważnym wydarzeniem była też wizyta w Centrum Nauki Eksperyment w Gdyni wraz z udziałem na warsztatach „Nie igrzaj z uzależnieniem”. Kolejnego dnia w Gdyni zobaczyliśmy Skwer Kościuszki i zwiedziliśmy tam Statek – Muzeum Dar Pomorza oraz

Akwarium Gdyńskie, wzięliśmy też udział w lekcjach na temat rekinów.

Pogoda nam dopisywała i kilka razy byliśmy na plaży, graliśmy w siatkówkę, budowaliśmy rzeźbę z piasku, spacerowaliśmy, przemierzaliśmy wąwóz Lisi Jar. Integrowaliśmy się też przy ognisku lub w tańcu, obejrzelśmy w kinie film pt. „Lee. Na własne oczy”.

B. Janowiak / fot. ZS

XX Gminny Rajd Turystyczny im. Piotra Borowego – Ścieżkami i Szlakami Babiej Góry

25 września zorganizowano, już po raz 20-ty, Gminny Rajd Turystyczny im. Piotra Borowego – Ścieżkami i Szlakami Babiej Góry.

Uczniowie naszych szkół i ich opiekunowie mieli do wyboru trasy różnego stopnia trudności. Wspinaczka na szczyt Babiej Góry, czy równie trudne trasy u jej podnóża to wspaniała okazja dla uczniów, aby połączyć przyjemność z nauką i aktywnością fizyczną. Jesienna aura, z kolorowymi liśćmi i świeżym powietrzem stworzyła idealne warunki do wędrowki.

W tegorocznym Rajdzie wzięło udział ponad 330 uczestników ze wszystkich szkół naszej gminy, którym serdecznie dziękujemy. Dziękujemy również opiekunom, dyrektorom szkół, Ośrodkowi Zdrowia w Lipnicy Wielkiej, pracownikom Babio-górskiego Parku Narodowego w Zawoi.

Szczególnie dziękujemy za ufundowanie kiełbasek i chlebów dla uczestników rajdu Piekarni-Cukierni Romana Grapy z Podwilka, a przygotowali je pracownicy Urzędu Gminy i jednostek z Wójtami: Mateuszem Lichosytem i Jakubem Dyrzem na czele.

Pamiątkowe dyplomy wręczyli w imieniu organizatorów Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Sekretarz Gminy Jan Kuliga oraz Radny i Sołtys Przywarówki Józef Karkoszka.

Organizatorem Rajdu był Wójt Gminy Lipnica Wielka oraz Gminne Centrum Kultury, a współorganizatorami Babio-górski Park Narodowy i Szkoły Gminy Lipnica Wielka.

Tekst E.M. / fot. szkoły gminne oraz E.M.

20-lecie Klubu Sportowego Babia Góra

25 sierpnia bieżącego roku Klub Sportowy Babia Góra obchodził 20-lecie swojego istnienia. Uroczystości rozpoczęły się Mszą Świętą w intencji zawodników i działaczy klubu w kościele parafialnym św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej.

dzieci odbyła się część oficjalna obchodów, na której zostały przyznane odznaczenia Małopolskiego Związku Piłki Nożnej, Podhalańskiego Podokręgu Piłki Nożnej, odznaczenia klubowe oraz podziękowania sponsorom.

Na zakończenie obchodów odbył mecz seniorski pomiędzy KS Babia Góra, a Orkanem Raba Wyżna na szczelbu Ligi Okręgowej.

tekst Dawid Dunaj
/ fot. organizatorzy

Następnie wszyscy udali się na stadion, gdzie odbyły się zawody najmłodszych zawodników KS Babia Góra. Dzieci rywalizowały w kategoriach Skrzatów, Żaków, Orlików, Młodzików i Trampkarzy. Po rozgrywkach

REGION GÓRALI ORAWSKICH: Dziedzictwo kulturowe i przyroda

LIPNICA WIELKA I OKOLICE

Babia Góra
1725 m.n.p.m.

Centrum Gajdowskiej Kultury
Orawsko-Polna (Sk) 20 km

Stółek Małozimny Gran
Zawoja 15 km
Sierdoba Babogórskiego
Parku Narodowego 15 km

Korowata Porostów Białych
Podziłki 8 km

Tereny Chocholowskie 22 km

Muzeum Wsi Orawskiej
w Jabłence
Borowy Jasion
4,5 km

Legenda:

- 1 Galeria Pasterz
- 2 Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej
- 3 Margesina Polana - wieża widokowa
- 4 Zabytkowy kościół w Orańce
- 5 Kościół pw. św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej
- 6 Źródło Piotra Borowego
- 7 Bacońka na Ziemkowej Polanie
- 8 Orawskie Centrum Kultury
- 9 Mur Ojców Niepodległości wraz z Obeliskiem pamięci Jana Pawła II w 100-LECIE Jego urodzin
- 10 Dom Ludowy
- 11 Polana Stańkowa - miejsce rekreacyjne, początek szlaku na Babią Górę
- 12 Gajówka Królowa
- 13 Tarfowiska Orawsko-Nowotarskie
- 14 Amfiteatr na Placu Piotra Borowego
- 15 Muzeum medalii, pocztówek i pamiątek regionalnych Ks. Władysława Pilarczyka w Kiczorach
- 16 Park linowy "Wypasiona Dolina" nad skansenem w Zubrzycy Górnej
- 17 Cmentarz żydowski w Podwilku

Questy

- A Pod skrzydłami Michała
- B Wakół orawskiego Wawelu
- C Jabłonka - okno na Orawę
- D Lipnica Wielka. Rowerek po sercu turystycznym Orawy
- E Śladami Apostoła Orawy
- F W krainie baśni i legend orawskich
- G Spacerkiem w przeszłość Lipnicy Wielkiej
- H Gdzieś między Orawą a Polską
- I Na pasterniku u Moniaków

Orawski Zamek
1,4 km
Orawskie Kościelisko
Orawsko-Polna (Sk) 10 km
Wiosna Orawskiej
Namiestnica 10 km

Jezioro Orawskie

Dożynki Gminne w Przywarówce

Dożynki Gminne w Przywarówce

Dysputa o orawskim dziedzictwie

I Seniorowa na Orawie

Jubileusz Zespołu Orawianie im. Heródka

Konkurs na Najpiękniejszy Bukiet kwiatowo-zielny

Zakończenie Obchodów Orawa z Niepodległą

Święto Pasterskie

GMINNE NOWINY

WYDAWCA: Gmina Lipnica Wielka,

ADRES I SIEDZIBA WYDAWCY: 34-483 Lipnica Wielka 518, tel. 18 26345-95, e-mail: gmina@lipnicawielka.pl

ADRES I SIEDZIBA REDAKCJI: 34-483 Lipnica Wielka 520, tel. 18 26345-57; 18 26346-38, e-mail: biblioteka@lipnicawielka.pl; kultura@lipnicawielka.pl

REDAKCJA: Stanisława Kucek, Karolina Kowalczyk,

SKŁAD I DRUK: Drukarnia MK s.c. 34-400 Nowy Targ, ul. Waksmundzka 63, tel./fax 18 266 48 52, e-mail: mksc@o2.pl, www.drukarniaMK.pl

NAKLAD: 400 egz.